

**INSTITUTIONEN FÖR FILOSOFI,
LINGVISTIK OCH VETENSKAPSTEORI**

”HAR MAN NÅGONSIN SETT UTROPSTECKEN I LIKSOM RIKTIGA ARTIKLAR?”

Unga i åldrarna 17–20 bedömer trovärdigheten hos
krisinformation.

Matilda Möller

Uppsats/Examensarbete:	15 hp
Program:	Kommunikatörsprogrammet med inriktning mot myndigheter och offentlig förvaltning
Nivå:	Avancerad nivå
Termin/år:	Vt/2018-Ht/2020
Handledare:	Susanne Almgren
Examinator:	Torbjörn Lager

Abstract

Uppsats/Examensarbete:	15 hp
Program:	Kommunikatörsprogrammet med inriktning mot myndigheter och offentlig förvaltning
Nivå:	Avancerad nivå
Termin/år:	Vt/2018/Ht/2020
Handledare:	Susanne Almgren
Examinator:	Torbjörn Lager
Nyckelord:	Trovärdighet, unga, krisinformation, fokusgrupper, begrepps konstruktion, ekvivalenskedjor, Laclau och Mouffe

- Syfte:** Syftet med uppsatsen är att se hur trovärdighet konstrueras av unga personer i åldrarna 17–20. Vad är viktigt för att de ska bedöma information trovärdig och varför är dessa aspekter viktiga?
- Teori:** Laclau och Mouffes diskursteori som inriktar sig på att förstå hur mening skapas. Utgångspunkten är att alla sociala handlingar och begrepp är delar av en diskurs och att dessa så kallade *tecken* får sin betydelse varje gång de används i relation till varandra. Ekvivalenskedjor är ett centralt begrepp i uppsatsen och de beskriver vilka andra begrepp ett tecken associeras med och därigenom vilket innehåll detta tecken har.
- Metod:** För uppsatsen genomfördes fyra fokusgruppsintervjuer med unga i åldrarna 17–20. Intervjun har en semistrukturerad form och fokuserar på teman som kris och information där deltagarna får associera fritt. Sedan presenteras fyra olika meddelanden för grupperna som diskussionsunderlag. Intervjuerna har transkriberats och ekvivalenskedjor för begreppen *kris*, *information* och *trovärdighet* har identifierats.
- Resultat:** Resultatet visar att trovärdighet konstrueras som ett komplext begrepp som relateras särskilt till tydlighet och engagemang, men även ofta till professionalism, formellt språk, kunskap myndigheter och auktoriteter. Samtidigt lyfter informanterna sammanhangets betydelse och perspektiv där de menar att de egna erfarenheterna och relationerna är avgörande för trovärdigheten.

Förord

Först och främst vill jag passa på att tacka de unga personer som ställt upp på att låta sig intervjuas och som delat med sig av sina erfarenheter och resonemang – utan er hade jag inte kunnat genomföra uppsatsen. Tack så otroligt mycket. Det har varit väldigt roligt att ta del av era tankar och diskussioner och det har därför varit riktigt svårt att välja ut exempel att ha med i uppsatsen. Jag vill också rikta ett stort tack till alla engagerade lärare och kontaktpersoner, som hjälpt till att förmedla kontakter till potentiella deltagare, utan er hade det inte heller varit möjligt att genomföra arbetet.

Det är ingen hemlighet att den här uppsatsen är den som tagit mig längst tid att slutföra och jag vill därför rikta ett särskilt tack till några viktiga personer: Jenny, som ofta visat intresse för att läsa uppsatsen, frågat hur det går och bidragit med förslag och mycket motivation; Alexandra, som tagit sig tid att diskutera teorier som vore lämpliga att använda och som har kommit med synpunkter. Tack till Deepali som uppmuntrat och pushat mig och ett stort tack till Karl, för de konstruktiva och användbara kommentarerna – du fick mig att uppmärksamma sådant som jag annars inte tänkt på och det gjorde mycket för slutresultatet. Jag skulle också vilja tacka mina farföräldrar, mina föräldrar Fredrik och Lena, min syster Amanda och Christoffer för genomläsningar och att jag bara fått tänka högt och diskutera med er.

Tack också till Göteborgs universitet, min handledare under den första tiden, Susanne Almgren och utbildningskoordinator Christopher Kullenberg, för goda råd, snabba svar på mina frågor och bra hjälp. Jag vill också tacka Peter på länsstyrelsen i Dalarna för ett intressant möte om krisberedskap under uppstarten av arbetet. Jag hoppas att uppsatsen kan komma till användning i Länsstyrelsens arbete med att hantera potentiella kriser och skapa en gemensam lägesbild för privata och offentliga aktörer att agera utifrån.

Matilda Möller

Stockholm, november 2020

Innehållsförteckning

Förord

1.	Inledning.....	1
1.1	Disposition	1
1.2	Begreppsdefinitioner	1
2.	Bakgrund och syfte.....	3
3.	Litteraturstudie	2
3.1	Kriskommunikation.....	2
3.2	Förtroende och källkritik.....	3
3.2.1	Vad påverkar förtroende?.....	3
3.2.2	Källkritik hos unga	4
3.2.3	Hur förstås trovärdighet i förhållande till förtroende?.....	6
3.3	Positionering av denna studie.....	6
4.	Teoretiska utgångspunkter	8
4.1	Vad är en diskurs?	8
4.2	Begreppsapparat baserad på Laclau och Mouffe.....	9
5.	Metod och material.....	12
5.1	Intervjustudie med fokusgrupper.....	12
5.1.1	Urval.....	13
5.1.2	Intervjuguide och stimulusmaterial	13
5.1.3	Genomförande.....	15
5.1.4	Transkription och kodning	15
5.2	Studiens begränsningar och etiska aspekter	17
5.2.1	Att ensam arbeta med materialet	17
5.2.2	Representation.....	18
5.2.3	Anonymisering	20
5.2.4	Stimulustexterna.....	20
5.2.5	Ekvivalenskedjornas implicita tecken	22
6.	Analys och resultat	24
6.1	Presentation av grupperna	24
6.2	Ekvivalenskedjor	25
6.2.1	Tecknet ”kris”.....	25
6.2.2	Tecknet ”information”	26
6.2.3	Tecknet ”trovärdighet”	28
6.2.3.1	Trovärdighet + professionalism.....	28
6.2.3.2	Trovärdighet ≠ egen vinning	30

7.	Slutsatser och diskussion.....	32
7.1	Forskningsfråga 1: Hur konstrueras begreppen kris, information och trovärdighet och hur positioneras begreppen i förhållande till varandra?.....	32
7.2	Forskningsfråga 2: Hur motiveras att information eller avsändare är trovärdig?.....	32
8.	Förslag på vidare forskning.....	35
9.	Referenslista	37
Artiklar		37
Rapporter.....		37
Böcker		38
Kapitel ur böcker.....		38
Webbsidor		39
Uppsatser.....		39
Stimulusmaterial.....		39
Bilagor.....		40
1:	Utdrag ur transkriptionerna	
2:	Intervjuguide	
3:	Information angående intervjun	
4:	Stimulustexterna i originalform	

1. Inledning

När länsstyrelsen talar om kris avses ofta samhällsstörningar, exempelvis risker för översvämningar eller att infrastruktur inte kan användas, medan kriskommunikation i företagsvärlden brukar innebära hanteraring av sjuknade förtroende hos kunder. Förtroende är ett nyckelord i krissammanhang och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap tar upp förtroende som en viktig del i kriskommunikationen – för att mottagaren ska ta till sig informationen måste informationen i sig, avsändaren och sättet på vilket informationen kommuniceras, ha hög trovärdighet (Eriksson, 2019, s. 4). Då vi lever i en tid av mycket information, har det intresserat mig extra mycket vad begreppet trovärdighet egentligen innebär.

1.1 Disposition

Uppsatsen inleds med ett kort avsnitt om begreppsdefinitioner, följt av avsnittet ”Bakgrund och syfte” som ska beskriva varför det relevant att studera begreppet ”trovärdighet” samt presentera forskningsfrågorna. Därefter görs en genomgång av tidigare forskning inom kriskommunikation, trovärdighet, förtroende och källkritik hos unga presenteras. Därpå följer det teoretiska ramverket för studien – de ”glasögon” genom vilka materialet analyserats, varefter sättet som studien genomförts på beskrivs i metodkapitlet. Metodkapitlet diskuterar också studiens begränsningar och etiska överväganden. Slutligen presenteras analysen och resultatet, med hjälp av exempel från intervjumaterialet och allra sist diskuteras slutsatsen och förslag på vidare forskning.

1.2 Begreppsdefinitioner

De flesta av uppsatsens relevanta begrepp definieras av deltagarna i intervjuerna och de teoretiska begreppen såsom ”ekvivalenskedjor och ”differens” presenteras i teoriavsnittet. Det finns dock några ytterligare begrepp som kan tjäna på att förklaras.

Unga Intervjupersonerna refereras genomgående till som ”unga”, eftersom varken ”ungdomar” eller ”unga vuxna” ger rätt bild av personer i åldrarna 17–20 år. ”Ungdomar” kan uppfattas yngre, då begreppet kan referera till tonåringar i tidiga tonåren, samtidigt som ”unga vuxna” ofta används om personer i sena tjugooårsåldern och tidiga trettioårsåldern. Begreppet ”unga” används därför här

som en kompromiss mellan de båda begreppen, för att syfta på personer i sena tonåren och tidig vuxen ålder.

Hashtaggar En funktion på sociala medier, där man genom att skriva tecknet ”#” framför ett ord i sin text, skapar en länk mellan ordet och den egna texten. Det gör att andra hittar till texten genom att söka på det utmärkta (taggade) ordet.

2. Bakgrund och syfte

På senare tid har falska nyheter blivit ett etablerat begrepp i samhällsdebatten. I USA talade man om misstankar mot att Ryssland påverkat utgången i valet 2016 och när jag påbörjade arbetet med uppsatsen hade det nyligen blivit känt att konsultföretaget Cambridge Analytica samlat in data från användare på Facebook för att utforma olika typer av budskap för att hjälpa Trumps presidentkampanj och för att påverka Brexitomröstningen. Under terrordådet i Stockholm den 7 april 2017 kom olika medier snabbt med nya uppgifter. Det var svårt för både personer som befann sig på platsen, medier och polis att bilda sig en uppfattning om situationen som helhet och var i staden det var säkert (jmfr. Lind, 2017 s. 183–184).

I samband med alla dessa förhållandevis aktuella frågor omnämns vikten av källkritik, och allmänheten uppmanas på olika sätt bedöma trovärdighet hos källor och information. Jag menar att begreppet trovärdighet måste problematiseras och diskuteras, eftersom det inte kan sägas vara självklart vad som kan anses vara trovärdigt, i en värld där vi ser en ökad fragmentering av världsbilder och det blir allt vanligare med källor som kallar sig ”alternativa” och påstår sig ge en bild av den råa verkligheten – till skillnad från välkända och etablerade medier (jmfr. Jacobsen m.fl., 2018, Ghersetti, 2013, s. 378; Holt, 2017; s. 11–120, 124).

Idag (2020) kanske just kriskommunikation och dess trovärdighet är mer aktuell än på länge, då hela världen kämpar med att förhindra spridningen av coronaviruset, Covid-19. För att minska spridningen av viruset och undvika överbelastning inom sjukvården är en fungerande kommunikation mellan myndigheter, medier och allmänhet avgörande. Att allmänheten uppfattar myndigheters och mediers information som trovärdig ligger till grund för de ska ställa upp på de åtgärder som införs och anpassa sina liv. Detta kompliceras av att det rör sig om ett nytt virus och att olika länder väljer att införa olika typer av åtgärder.

Den här studien gör en ansats att definiera vilka egenskaper som är utmärkande för trovärdighet för personer i åldern 17–20 år. Den här gruppen är intressant eftersom källkritik kan sägas vara särskilt relevant för de personer som vuxit upp med internet och sociala medier i en globaliserad värld, som har tillgång till mer information än någonsin.

Uppsatsen utgår från det diskursanalytiska synsättet – att verkligheten formas genom språket. Den underliggande premissen är att trovärdighet delvis konstrueras av mottagaren och diskuteras fram i olika sammanhang och grupper. Som Hedquist (2002, s. 44) skriver:

”Trovärdigheten finns, liksom skönheten, i betraktarens öga, dvs. det är lyssnaren som avgör i sin tolkning av talarens agerande om han eller hon är trovärdig eller inte.”

Att belysa meningsskapande processer och diskutera vad som anses vara trovärdigt, kan synliggöra intressanta tendenser och perspektiv i samhället. Studiens syfte är sammanfattningsvis att undersöka hur unga bedömer (och på så sätt konstruerar) trovärdighet i förhållande till krismeddelanden och bygger på följande frågor:

1. Hur konstrueras begreppen *kris*, *information* och *trovärdighet* och hur positioneras begreppen i förhållande till varandra?
2. Hur motiveras att information eller avsändare är trovärdig?

3. Litteraturstudie

I det här kapitlet kommer ett urval av tidigare studier att presenteras och diskuteras i relation till varandra. Genomgången ska ge en bild av områdena kriskommunikation och trovärdighet, och visa var denna studie passar in.

3.1 Kriskommunikation

Kriskommunikation är ett brett begrepp som innefattar både förtroendekriser för ett företag och kommunikation i en krissituation där allmänheten påverkas. Som framgår av tidigare avsnitt är det den senare definitionen som är relevant för den här studien. Tidigare forskning på området kriskommunikation behandlar ofta mediernas skildringar av kriser och deras påverkan på allmänhetens uppfattningar. Mycket av forskningen undersöker organisationers interna och externa strategier för att nå ut med information under en kris.

Det finns också forskning som tydligare lyfter fram målgruppens vanor eller behov. Olofsson har fokuserat på hur organisationer och myndigheter ska arbeta med kriskommunikation i det mångkulturella samhället, för att nå ut till människor med begränsade kunskaper i svenska. Olofsson menar att det är viktigt att ta upp hur institutionerna ska göra för att ta hänsyn till en heterogen målgrupp när de utformar sina strategier (Olofsson 2008, s. 31). Under en kris kommer människor mest troligen att vända sig till de medier de är vana vid, och undersöka andra medier som komplement. Särskilt viktiga blir medier som kan uppdatera snabbt, med möjlighet till ljud och bild; TV, radio och digitala medier (Westlund & Ghersetti, 2015, s. 147–148). Westlund och Ghersetti har i sin studie tittat på fyra generationer, medan Austin m.fl. (2012) har riktat in sig på intervjuer med college-studenter, då unga vuxna är med och sätter trender för medieanvändande, i likhet med föreliggande studie. Sociala medier används framför allt för att få snabb information (eller insiderinformation) om pågående händelser och för att kontrollera att vänner och familj är i säkerhet. Även om intervjudeltagarna använde sig av sociala medier för information ansågs traditionella medier mer tillförlitliga och användes av intervjupersonerna i utbildande syfte; i första hand för att ta reda på hur krisen hade uppstått och varför, i andra hand för att se vem som kunde hållas ansvarig. (Austin m.fl. 196–197, 201).

3.2 Förtroende och källkritik

Termen ”trovärdighet” är svår att hitta i litteraturen och ofta förekommer i stället begreppet ”förtroende”. Myndigheter och nyhetskällor brukar vara föremål för undersökningar inriktade på förtroende. I Sverige är SOM-institutet välkänt för sina mätningar av svenskarnas förtroende, som sker varje år sedan 1986. Undersökningarna har varierande ingångsvinklar från år till år, men grundas på hur väl invånarna tycker att olika institutioner och väletablerade medier gör sitt jobb. Bland de organisationer som finns med i mätningarna finns grundskolor, universitet, domstolar, tidningar, radio, tv, Polisen och Skatteverket för att nämna några. Det är möjligt att se en tendens att förtroendet för myndigheter och samhällsinstitutioner sjunker i Sverige på lång sikt (Holmberg och Weibull, 2017, s.48, 54).

3.2.1 Vad påverkar förtroende?

Utifrån 2015 års SOM-undersökning i Skåne tycker sig Lennart Weibull se en tendens att det är egenskaper hos undersökningens deltagare som har störst betydelse för hur deras förtroende för institutioner och yrkesgrupper inom dessa ser ut. Weibull menar att de egenskaper som kan antas spela störst roll är ålder, politiskt intresse och ideologi. Utbildningsnivå verkade bara ha betydelse för hur högt förtroende personerna hade för EU-parlamentariker och rikspolitiker, där personer med hög utbildning hade större förtroende för dessa grupper (Weibull, 2017, s. 84–85).

Olofsson menar att trovärdighet i krissituationer ofta undersöks i form av ”institutionell tillit” och riktas mot företrädare för de myndigheter som har ansvar för att hantera krissituationer (2008, s. 31–32). Människors vilja att följa myndighetens uppmaningar verkar inte påverkas i större utsträckning, även om myndigheten kan hållas ansvarig för krisen och betraktas som mindre pålitlig (Bakker m.fl. 2018). Studien genomfördes med män och kvinnor boende i Nederländerna (som talade nederländska). Människors förtroende (trust) varierar beroende på land och nyhetsmedium (Vandermolen m.fl. 2015). Sociala medier är särskilt förbundet med människors förtroende för nyheter i Kina och USA. I Kina var det bara i frågor som rörde regeringen, som befolkningen hade störst förtroende för radio och tv. I Brasilien, Kanada och Ryssland var TV ett medium med högt förtroende och i Storbritannien tidningar. I Tyskland och Indien hade invånarna högst förtroende för radion.

3.2.2. Källkritik hos unga

Ett område där trovärdighet förekommer är utbildningsforskningen. Forskare intresserar sig på olika sätt för elevers bedömning av budskap. Intresset för elevernas uppfattningar om budskap har att göra med att unga i allt större utsträckning får information genom internet och att vem som helst kan börja publicera sig på nätet där ”grindvakter” (gatekeepers), såsom redaktioner, är avlägsna (McGrew m.fl. 2018, s. 166). Tidigare har forskare menat att unga som växer upp med internet kommer att lära sig att värdera information online i större uträkning än sina föräldrar. McGrew m.fl. lyfter dock fram i sin forskningsgenomgång att så inte verkar vara fallet. Ett exempel på detta är att unga personer i hög grad litar till sökmotorns rangordning och webbsidans design för att avgöra informationens trovärdighet. Personer hade i de refererade studierna svårt att verifiera information som handlade om vetenskapliga fakta, vilket McGrew m.fl. menar skulle göra det ännu svårare för dem att bedöma information av mer politisk karaktär (McGrew m.fl., 2018, s. 166–167). Informanterna i McGrew m.fl:s studie var i olika åldrar och fick resonera kring ett stimulusmaterial. Det visade sig att eleverna många gånger misslyckades med att ställa sig frågan: ”vem står bakom informationen?” Det var vanligt att de avstod från att söka sig till andra källor för att få andra omdömen om en organisation. Många nöjde sig med att en hemsida eller presenterade grafer såg trovärdiga ut. De tillskrev även mediet en viss betydelse, där sociala medier ansågs mindre trovärdiga, med anledning av att de var en social plattform (McGrew m.fl. 2018, s. 182–183). McGrew m. fl:s upptäckter går i linje med resultaten från Jacobsen et. al:s studie (2018, s. 167), där författarna skriver:

The nature and use of evidence tend to be taken for granted in many curricular documents and policy statements regarding curriculum standards. That is, it is assumed that students know what evidence is and is not, that there is a “correct” way to think about evidence, that all students accept and use evidence in roughly similar ways, and that they can discriminate between credible and non-credible evidence. We argue that the process of investigating and analyzing evidence is more complex and nuanced than current curricular documents convey.

Studien, som citatet kommer ifrån, ”Thinking deeply, thinking emotionally” har ett upplägg och en ansats som ligger den här studien väldigt nära. Jacobsen m.fl. undersöker hur tonåringar i Michigan rangordnar olika typer av ”belägg” (evidence) för en ståndpunkt, avseende beläggets trovärdighet. I sin studie fann de att sammanhanget hade betydelse för hur eleverna värderade olika sorters belägg och att informanternas känslor och sociokulturella identitet hade inverkan på deras resonemang kring hur trovärdig en viss typ av belägg kunde anses vara. Bland

”beläggen” återfanns exempelvis statistiska data, lagar, policydokument och personliga upplevelser och deltagarna fick rangordna samma typ av belägg i två omgångar först ”i allmänhet” och sedan i ett sammanhang, samtidigt som de ombads beskriva hur de tänkte. Jacobsen m.fl. föreslår med utgångspunkt i sin studie att styrande dokument inom utbildning ska ta större hänsyn till hur egna upplevelser påverkar elevers syn på vilka belägg som anses trovärdiga. Utbildning bör, enligt forskarna, i större utsträckning träna elever i att bli vaksamma på när information aktivt försöker manipulera deras känslor, samt göra dem medvetna om varför de reagerar som de gör på olika belägg. Jacobson, m.fl. (2018) menar att även om de inte är först med att upptäcka känslornas betydelse, belyser deras studie vikten av att eleverna lär sig att förstå sina känslor och lär sig lyssna in andras argument, istället för att fokusera på att ”vinna” en diskussion. På så vis lär de sig att se kritiskt på information och ta in andra perspektiv (Jacobsen, et. al, 2018, s. 27–30).

Merpert m.fl. har funnit att det verkar löna sig att satsa på att lära ut källkritik och ”medial läskunnighet” (media literacy). I deras studie hade unga som fått träna på ”medial läskunnighet” genomgående högre resultat än äldre när det gällde att identifiera vilka påståenden i en text som var möjliga att kontrollera. Studien gjordes på ett slumpmässigt urval av personer i olika åldrar och urvalet gjordes genom den argentinska föreningen Chequeados maillistor och sociala medier. Deltagarna delades slumpmässigt in i grupper varav en kontrollgrupp och fick sedan fylla i en enkät och sedan ombads identifiera kontrollerbara påståenden i en text. Förmågan att identifiera kontrollerbara påståenden förbättrades generellt hos deltagarna efter en kortare träning (Merpert, et. al 2017, s. 50, 54).

I april 2018 släppte Vetenskap och Allmänhet rapporten från det svenska experimentet ”Nyhetsvärderaren”. I rapporten redogör de för gymnasieelevers mediekonsumtion via sociala medier och forskarna har genom en experimentell forskningsdesign gett eleverna i uppgift att exemplifiera nyheter av olika trovärdighetsgrad. Experimentet är en del av utvecklingen av verktyget ”nyhetsvärderaren” utifrån vilket eleverna ombads bedöma nyheter trovärdighet genom att undersöka deras avsändare, vilka belägg som används och vad andra källor säger om nyheten. Av rapporten framgår att gymnasieeleverna främst får sina nyheter genom mobilen (nio av tio), att tv kom på andra plats (sex av tio) och att endast en av tio elever lyssnade på radio. För experimentet hämtade eleverna sina nyheter i stor utsträckning direkt från nyhetssidor på internet. Så kallade ”hårda nyheter” med ämnen såsom politik, ekonomi och

brott, rapporterades i lika hög grad in av tjejer och killar. De nyheter som ansågs ha högst trovärdighet kom ofta från Sveriges Radio, SVT, Dagens Nyheter, Aftonbladet och Expressen (Nygren och Brounéus, 2018, s. 5 – 7, 12, 17–18, Nyhetsvärderaren 2020).

3.2.3 Hur förstås trovärdighet i förhållande till förtroende?

Som tidigare nämnts förekommer begreppet ”förtroende” i högre grad än ”trovärdighet”. I sin rapport ”Trovärdighet en förutsättning för förtroende” på uppdrag av Myndigheten för Psykologiskt försvar (2002) för Hedqvist ett resonemang om att trovärdighet är en nödvändig egenskap hos en källa för att människor ska utveckla ett förtroende för densamma. Enligt Hedqvist är det främst avsändaren för information eller en text som kan vara trovärdig. Det eftersom han menar att trovärdighet byggs på egenskaperna öppenhet, kommunikationsförmåga, värdighet, ärlighet, integritet och välvilja – egenskaper som med fördel tillskrivs en person eller en organisation (Hedqvist, 2002, s. 15–38). Mot bakgrund av Hedqvists resonemang är det alltså inte nödvändigt att skilja begreppen åt, eftersom den som en person bedömer vara trovärdig också får dennes förtroende, och den som får en persons förtroende också bedöms vara trovärdig av denne. Hedqvist framhåller också att kunskap visat sig vara den viktigaste faktorn som avgör trovärdighet, (Hedqvist, 2002, s. 24–25).

McGrew m.fl. (2018) går emot Hedqvists bild av trovärdighet och förtroende som egenskaper som bara kan tillskrivas någon (organisation eller person) när de i sin studie visar på att elever resonerar påfallande lite kring avsändaren – och istället tillskriver texten trovärdighet baserat på dess upplägg och de omgivande kanalerna.

I den föreliggande studien kommer främst begreppet trovärdighet att användas, men i enlighet med Hedqvists bild anses begreppen höra ihop och ingen större åtskillnad görs därför mellan ”trovärdighet” och ”förtroende”.

3.3 Positionering av denna studie

Genomgången av tidigare forskning visar att det finns en hel del forskning på områden som förtroende, trovärdighet, källkritik och kriskommunikation. Dock inriktas merparten av förtroende- och trovärdighetsforskning antingen explicit på nyheter och medier såsom tv, tidningar radio eller digitala plattformar. När det gäller unga personer görs denna typ av studier ofta inom ramen för utbildningsforskning. Kriskommunikationsforskningen har sällan ett mottagarperspektiv och görs inom ramen för en organisation eller mediers organisationer.

Den här studien tar ett mer allmänt grepp kring trovärdighetsfrågan – som inte särskilt inriktas på digitala medier eller utbildning utan undersöker tolkningen av kriskommunikation ur ett mottagarperspektiv, något som efterlystes av Coombs och Holladay i boken *Strategic Communication, Social Media and Democracy The challenge of the digital naturals* (2016, s.62). I studien ligger fokus på de diskurser som mottagarna själva producerar i en gruppintervjusituation med stimulusmaterial i form av texter som handlar om olika krissituationer.

4. Teoretiska utgångspunkter

De teoretiska begreppen är centrala för analysen i en studie, då dessa kan sägas vara de "glasögon" genom vilka forskaren undersöker materialet. De är på så sätt starkt kopplade till metoden. I detta avsnitt presenteras de viktigaste teoretiska begreppen i relation till den aktuella studien.

4.1 Vad är en diskurs?

Frågan ovan återfinns ofta i metodböcker eftersom diskursbegreppet används på många olika sätt beroende forskningsfält och det finns många definitioner av termen "diskurs". En diskurs kan i allmänhet liknas vid en samtalsriktning. Laclau och Mouffe beskriver en det som en "strukturerad helhet" (Laclau & Mouffe 2014 s. 91). Ett bra exempel som Winther Jørgensen och Philips tar upp är västerländsk medicin, som utgör en typ av diskurs, där man betraktar kroppens delar var för sig. Denna diskurs kan sägas stå i motsats till traditionell österländsk medicin, där kroppen betraktas som en enhet. Enligt Foucault, som varit tongivande inom diskursteorin, kan ett och samma tema dock inbegripa flera olika diskurser (Foucault 2002 s. 47). Utifrån detta sätt att beskriva diskurser kan det vara hjälpsamt att förknippa en diskurs med ett synsätt. Laclau och Mouffe ger exemplet att det finns flera olika sätt att tolka en händelse, såsom en jordbävning. Händelsen är faktisk, men den förstås inom flera olika diskurser beroende på vem som tolkar den. Naturkatastrofen skulle exempelvis inom olika diskurser kunna ses som ett "uttryck för guds vrede" eller som ett "naturfenomen" (Laclau & Mouffe 2014 s. 94).

En diskurs står alltid i relation till andra diskurser eller betydelser som inte ingår i den aktuella diskursen. Laclau och Mouffe talar om *diskursfältet* (the field of discursivity) som inbegriper alla alternativa betydelser som inte omfattas av en särskild diskurs. Winther Jørgensen och Philips anser i sin bok att det behöver finnas en skillnad mellan alternativa begrepp som vid något tillfälle kan ingå i den rådande diskursen och alternativa tecken eller diskurser som konkurrerar om samma plats som den. För alternativa diskurser förordar de begreppet *diskursordning*, inspirerat av Faircloughs kritiska diskursanalys (Winther Jørgensen & Philips, 2002 s. 28–29). Med det synsättet menar Winther och Philips att västerländsk och österländsk medicin skulle ingå i samma diskursordning, medan sport skulle tillhöra diskursfältet. Vilken sportdiskurs som helst skulle vid någon tidpunkt kunna ingå i någon av de ovan nämnda

medicindiskurserna, om en atlet behandlas för en åkomma inom ramen för västerländsk eller österländsk medicin.

Den gemensamma nämnaren för diskursanalys är att det är ett studium av samhällsfenomen där språket står i centrum (Bergström & Boréus. 2012, s. 354) och grundpremisen för diskursteori är att världen formas genom det sätt som människor använder språket för att återspegla och organisera sin verklighet (Jmfr. Vidberg & Tinsveds 2017, s. 16). Handling och språk är inom diskursteorin därför sammanbundna, vilket i den här studien innebär att intervjupersonerna ”skapar trovärdighet” genom att tillskriva vissa texter och uttryck egenskaper som de också anser vara trovärdiga (Jmfr. Bergström & Boréus, 2012, 378–379 och Potter och Edwards som refereras i Winther Jørgensen & Philips, 2002 s. 14).

4.2 Begreppsapparat baserad på Laclau och Mouffe

I uppsatsen kommer analysen att göras utifrån Laclau och Mouffes diskursteoretiska begreppsvärld, till stor del utifrån hur den beskrivs av Winther Jørgensen och Philips, (2002). Laclau och Mouffes teori är användbar eftersom de menar att alla sociala handlingar och förhållanden inbegrips i olika diskurser och att begrepp först fylls med mening i förhållande till andra begrepp som de antingen förknippas med eller förhåller sig motsatt till. De menar även att det är denna produktionsprocess som diskursanalysen ska fokusera på att förstå.

Begrepp och företeelser inom diskursen kallas för *tecken* och när flera tecken associeras med och knyts till varandra kallas detta för *ekvivalenskedjor* (chains of equivalence). En ekvivalenskedja utgör således en samlad betydelse för ett tecken. Tecknet som står i centrum för ekvivalenskedjan benämns *nod*. Även om Laclau och Mouffe betraktar alla tecken och diskurser som mer eller mindre rörliga och ser betydelsen som att den ständigt är förhandlingsbar, menar de att det finns diskurser som är mer eller mindre fastlagda och i princip aldrig ifrågasätts. Sådana, sedimenterade, diskurser är en del av vad de kallar *objektivitet* (objectivity). Objektivitet uppstår när en diskurs uppnår hegemoni (ett begrepp hämtat från Gramsci) och blir den givna, vedertagna diskursen under lång tid.

Winther Jørgensen och Philips menar att Laclau och Mouffe blivit kritiserade för att i sin teori inte ta tillräckligt mycket hänsyn till att människor och organisationer har olika förutsättningar och makt att påverka diskursen och att det går att uppfatta deras arbete som att all diskurs alltid är föränderlig. I sin bok från 2002 refererar Winther Jørgensen och Philips till Chouliaraki och

Fairclough som menar att olika aktörer kan tvingas ändra på sitt diskursiva uttryck för att de befinner sig i beroendeställning i förhållande till någon annan aktör. Enligt Winther Jørgensen och Philips är det en feltolkning av Laclau och Mouffe att alla skulle ha samma möjlighet att förändra en diskurs. En hegemonisk diskurs som uppnår objektivitet blir mindre och mindre ifrågasatt och det ingår i Laclau och Mouffes diskursteori att undersöka hur olika aktörer (individer och grupper) kategoriseras och hur det påverkar deras handlingsutrymme inom diskursen. Winther Jørgensen och Philips anser dock att Laclau och Mouffe behöver utarbeta denna del av sin teori.

För denna uppsats är *ekvivalenskedjor* ett nyckelbegrepp, liksom *differens*. Det senare är benämningen på när tecken inte associeras med varandra, utan får betydelse genom att skilja sig åt. Laclau och Mouffe menar dock att ”ekvivalensens logik” (logic of equivalence) är ett sätt att förenkla samhälleliga och politiska diskurser, medan differensens logik (logic of difference) får diskurser att framträda i sin komplexitet, eftersom ekvivalenskedjor enligt dem tenderar att röra sig i förhållande till antagonistiska begrepp som de ställs emot (Laclau & Mouffe 2014 s. 177). I denna uppsats används både ekvivalens och differens för att få en så fullständig bild av informanternas syn på trovärdighet som möjligt.

Som nämnts under föregående rubrik, är en diskurs förhållandevis fixerad, men blir aldrig helt fastslagen. Tecknen som ingår i diskursen och får betydelse i förhållande till varandra kallas *moment*. Det är momentens förhållande till varandra som beskrivs som *differens* eller *ekvivalenskedja*. Diskursen uppstår i förhållande till en *nod* (nodal point) som de andra tecknen ordnas kring. Winther Jørgensen och Philips tar ett bra exempel på detta i sin bok, där de nämner *kroppen* som en nod i medicinska diskurser och *demokrati* som en nod i olika politiska diskurser (Winther Jørgensen & Philips, 2002 s. 28–29).

Det finns ytterligare ett begrepp som är relevant i Laclau och Mouffes teori – *element*. Element är tecken, vars mening inte har blivit bestämd och som kan anta flera betydelser. Diskurser strävar därför alltid efter att minska antalet betydelser för ett element och på så sätt omvandla tecknet till ett *moment* samtidigt som elementen inte kan omvandlas helt (Winther Jørgensen & Philips, 2002 s. 29, Laclau & Mouffe 2014 s. 93). *Flytande signifikanter* (floating signifiers) är ett annat uttryck för element. Begreppet ”flytande signifikant” visar på att det är ett särskilt viktigt tecken som i flera diskurser kan betecknas som nod. Nod är alltså det begrepp som betecknar tecknets ställning i relation till en specifik diskurs (Winther Jørgensen & Philips,

2002 s. 30). Eftersom diskurser aldrig kan fixeras fullt ut är alla moment i någon mån också element. Detta betyder att varje uttryck eller social handling, *artikulation* (articulation), refererar till någon diskurs, i vilken ett tecken är ett moment och har en fast betydelse. En artikulation skapar således mening genom att upprätta eller upprätthålla relationer mellan olika tecken (Laclau & Mouffe 2014 s. 91.) Varje gång ett tecken fungerar som ett moment i en särskild diskurs vinner denna diskurs mark, och kan därigenom på sikt uppnå hegemoni – neutraliseras och bli norm (Winther Jørgensen & Philips, 2002 s. 30-31, Jmfr. Engvall 2017 s. 29–30). Hegemoni beskrivs av Laclau och Mouffe som ett politiskt förhållande mellan diskurser (s. 2014, 125) som konkurrerar om samma utrymme. Det tidigare nämnda exemplet med jordbävningen skulle kunna stå i relation till en hegemonisk diskurs, vilket skulle innebära att en av tolkningarna ”guds vrede” eller ”naturfenomen” skulle ses som i stort sett självklar.

Genom att undersöka ekvivalenskedjor blir även Hedquists kriterier för *trovärdighet* – *öppenhet, kommunikationsförmåga, värdighet, ärlighet, integritet* och *välvilja* – relevanta för uppsatsen, då det är möjligt att undersöka om dessa egenskaper förekommer i relation till trovärdighet. Weibull lyfter även begreppet transparens – i likhet med Hedqvists ”öppenhet”. Weibull anser transparens vara en viktig egenskap hos organisationer och institutioner och skriver att allmänhetens förtroende för dem alltid är kopplat till hur väl de sköter sin uppgift. Även institutionernas kompetens, integritet, empati, transparens, värdegemenskap och närhet har tidigare varit faktorer som haft betydelse för människors förtroende. Närhet innefattar både människors beroende av och engagemang i institutionen (Holmberg och Weibull, 2017, s.39)

5. Metod och material

Om teorin är verktygen, är metoden sätten på vilka man använder dem. I metodkapitlet beskrivs hur materialet har samlats in och hur det med stöd av teorin har kategoriserats för att urskilja ekvivalenskedjor. Metoden och materialet har båda begränsningar, som också de diskuteras i följande kapitel.

Metoden som används i uppsatsen är en hybrid mellan innehållsanalys och diskursanalys. Enligt Bergström och Boréus (2012, s. 87) lämpar sig innehållsanalysen bra för att kategorisera och hitta breda drag i ett material, som använts för att strukturera analysen. Manuellt genomförd innehållsanalys möjliggör också mer avancerade bedömningar av materialet, även om metoden generellt är strukturerad och kategoriserande. Vanliga tillvägagångssätt är att räkna förekomsten av olika enheter i texter, exempelvis för att undersöka vilken uppmärksamhet olika frågor får i nyheter respektive innehållsanalys, som används exempelvis inom masskommunikationsforskning. (Bergström & Boréus 2012; 51–52, 58, 87–89). Forskare som använder innehållsanalys söker efter det som uttrycks explicit i texter (Bergström & Boréus 2012 s. 51) i likhet med diskurspsykologin, där Potter och Edwards menar att forskaren bara kan analysera det som sägs – denne kan inte göra antaganden om vad som pågår i den intervjuades huvud eller uttala sig om hur personen i fråga tänker (Winther Jørgensen & Philips, 2002 s. 87). I den här uppsatsen har innehållsanalys använts som stöd vid kodningen av materialet.

Till skillnad från innehållsanalys betonar forskare inom diskursanalytiska metoder sammanhanget och ser alla uttalanden i ett samtal som att de bygger på varandra och därför inte nödvändigtvis skulle existera utanför sammanhanget. Inom diskursteori är ord och handling ofta sammanvävda och man har inställningen att världen ordnas genom människors sätt att representera den språkligt. Detta gör det till en metod som är lämpad för att undersöka hur begrepp – i detta fall ”trovärdighet” – konstrueras. Studien lutar starkt åt det kvalitativa hållet, då syftet är att fånga hela resonemang.

5.1 Intervjustudie med fokusgrupper

Inom diskursanalytiska metoder är semistrukturerade intervjuer mycket vanliga. Anledningen till detta är att det går att få fram fullständiga resonemang där intervjupersonen kan visa på flera olika diskurser under samtalet (Winther Jørgensen & Philips, 2002, s. 101). Vill man undersöka

trovärdighet och bedömningsprocessen som leder fram till slutsatsen att en viss information eller källa är trovärdig kan en enkätstudie bli något ”otymplig”, då det inte finns något sätt att garantera att hela bedömningsprocessen fångas av svarsalternativen. En intervjustudie möjliggör däremot att gå på djupet och ställa följdfrågor (jmf. *ibid.*) Därutöver fångar intervjuformen spontana reflektioner och diskussioner som uppstår till följd av stimulusmaterialet, samt hur deltagarna uttrycker sig. Det är också lättare att få ett organiskt samtal, där flera olika aspekter: tilltal, källa, språk och kanalval kan diskuteras i förhållande till varandra. Att göra intervjuer i grupp kan ses som en fördel, för studiens spegling av existerande synsätt, eftersom förtroende och trovärdighet i slutändan kan sägas bedömas av allmänheten eller i grupper av vänner och bekanta och inte av den enskilde individen. Enligt Potter och Edwards formas attityder genom sociala aktiviteter och inte i en kognitiv process hos var och en (Winther Jørgensen & Philips, 2002 s. 87, jmf. Olofsson 2008 s.436). Samtidigt kan gruppintervju som metod sägas vara till nackdel för vilka diskurser som framkommer, eftersom en person i en grupp lätt kan ta en ledande roll i samtalet och får stort inflytande över vad som tas upp. Kvalitativa studier är ofta svåra att generalisera, men den stora fördelen är att de kan fånga helhetsperspektiv. I en gruppintervju blir intervjuarens roll mindre och därmed minskar risken för att samtalet styrs för mycket från forskarens håll.

5.1.1 Urval

En tumregel i arbete med fokusgrupper är att deltagarna ska ha minst en viktig erfarenhet gemensam med varandra (Esaiasson m. fl. 2017, s. 333). I den här studien har deltagarna i varje grupp som regel både sin studieort, skola och utbildning gemensam, vilket gör att de har ett gemensamt sammanhang att relatera till. Intervjuerna har genomförts med elever som går på samma skolor och i många fall samma klass. Risken finns att de som känner varandra kan kommunicera på ett sätt som intervjuaren inte uppfattar, eftersom de känner varandra bättre än vad intervjuaren gör. Fördelen med detta är att respondenterna känner sig bekväma att uttrycka sig, vilket kanske inte hade varit fallet om de varit okända för varandra (jmf. Wibeck 2010, s.65–66).

5.1.2 Intervjuguide och stimulusmaterial

När det gäller antal deltagare är 4–6 en vanlig rekommendation för fokusgrupper, eftersom det är tillräckligt många deltagare för att samtalet inte ska stanna av, men samtidigt inte för många så att en del personer riskerar att förbli tysta och inte komma till tals (Esaiasson m.fl., 2017, s. 334; Wibeck 2010, s. 62). I denna undersökning har målet därför varit att rekrytera fem personer

per grupp. Vid forskning som bygger på intervjuer rekommenderas att arbeta med färre än 10 intervjuer, då en intervju kan belysa flera olika diskurser och perspektiv. Fler intervjuer innebär att forskaren får mycket mer arbete, men en större mängd intervjuer behöver inte resultera i en bättre analys (Winther Jørgensen & Philips, 2002 s.100).

För att underlätta ett organiskt samtal är intervjuerna semistrukturerade; formen öppnar för att intervjuaren ska kunna följa deltagarnas samtal och låta deras associationer vara det som styr samtalet. Intervjuguiden tematiserar i den här studien kris och information, med breda frågor, utformade för att fånga in många associationer. Samma intervjuguide har använts genomgående, men frågorna har lyfts i den ordning som passar in i samtalet (jmf. Wall & Olofsson 2008, s. 436). I motsats till Wall och Olofssons studie är inte målet med denna uppsats att jämföra olika gruppers svar med varandra, utan att presentera ett spektrum av perspektiv.

Ledande frågor brukar inom både forskning och journalistik kunna ses som ett problem, men inom mycket kvalitativ forskning, däribland diskurspsykologi, ses de inte som särskilt problematiska. Det beror på att forskare inom diskurspsykologin betraktar ledande frågor som ofrånkomligt i en intervjusituation; det är inte möjlighet för intervjuaren att kommunicera med respondenten helt utanför några diskurser. Diskurspsykologin erkänner heller inte det positivistiska synsättet att åsikter är på förhand fastlagda och att intervjupersonerna kommer att förhålla sig konsekvent i sina svar på frågorna (Winther Jørgensen & Philips, 2002 s.102–103).

I mitten av studien presenteras deltagarna för stimulusmaterial i form av fyra texter. Efter varje text får de sedan frågor om hur de upplevde meddelandet och vad de baserar sina intryck på. Tanken är att både aspekter intervjudeltagarna kan finna i texten och aspekter som de eventuellt saknar ska komma upp till diskussion. Texterna är valda på basis av att de ska röra olika kriser (skogsbränderna i Dalarna 2018 och attentatet på Drottninggatan i Stockholm 2017) och ha olika stil i sitt språk, vara olika långa, samt ha olika tydliga referenser till avsändare. En av texterna nämner ett potentiellt attentat i Stockholm, men på datumet syns att det inte rör sig om det kända attentat som skedde i Stockholm den 7 april 2017. Texterna har ”anonymiserats” och har bara bestått av svart text på vitt papper i samma typsnitt, för att de till layouten sett ska vara så lika som möjligt. Detta är menat att få deltagarna att resonera kring texterna i sig; deras form och den information som finns. Undantaget är att vissa referenser till webbsidor fått vara kvar, såsom knappar som uppmanar till att dela innehållet. Detta har betraktats som detaljer för intervjupersonerna att resonera kring.

5.1.3 Genomförande

Intervjuerna har i möjligaste mån utförts under skoltid, i lokaler som är bekanta för respondenterna, för att de ska känna sig hemma i miljön. Det underlättar också för eleven, då hen inte behöver planera in något extra tillfälle. För intervjuaren är det praktiskt ur lokalsynpunkt och minskar risken för att eleverna inte skulle dyka upp (Wibeck, 2010, s. 33–34). Deltagarna har erbjudits fika och snacks som tack för sin medverkan och för att bidra till en avslappnad stämning (jmf. Wibeck, 2010, s. 83; Esaiasson m. fl. 2017, s. 337).

Inledningsvis fick deltagarna ta del av information om intervjun. Av informationsbladet framgick vad uppsatsen handlar om, (trovärdighet specifikt tas dock först upp som en fråga i slutet av intervjun), att uppsatsen görs i anslutning till en praktik vid länsstyrelsen, att intervjun spelas in och kommer att transkriberas, samt var den färdiga uppsatsen kommer att publiceras. Det framgick också av informationen att deltagarna när som helst, utan att förklara sig kunde dra tillbaka sin medverkan. Deltagarna ombads också skriva under att de fått informationen och på så sätt lämna sitt samtycke.

I början av intervjun fick deltagarna presentera sig och berätta om sin favoritsak med den aktuella årstiden. Detta spelades in, men var inte del av intervjun utan för att testa ljudet, underlätta kodningen och mjukstarta samtalet. Som första fråga ombads deltagarna fritt beskriva en krissituation – en fråga som är väldigt bred för att ge utrymme för diskussion. Därefter gick intervjun vidare till att handla vad som är viktigt i en krissituation, egna erfarenheter och till att bli mer specifik (jmf. Esaiasson et. al 2017, s. 336–337). De breda frågorna som handlar om kris och kommunikation är viktiga för att förstå deltagarnas referensramar, innan de fyra texterna lades fram.

5.1.4 Transkription och kodning

Inspelningarna av intervjuerna har legat till grund för transkriptioner; samtalen i nedskrivna form. Transkriptionerna ska göra samtalen överblickbara och lättare att undersöka parallellt. De återspeglar också brytningar i samtalet, eller när två talare överlappar varandra och det är markerat i texten när det har varit svårt i efterhand att höra vad en person säger. Inom språkforskning är det viktigt att lingvistiska skillnader blir synliga i transkriptionen och ett korrekt sätt att skildra de olika personernas uttal är därför centralt. När det är innehållet som studeras räcker det ofta med en grov transkription (Norrby, 2014, 99–100). För denna studie är det relevant vad intervjupersonerna säger och vilka ord de använder, men de tillhörande

transkriptionerna är i viss mån ändå ljudhärmande. Tanken med detta är att transkriptionerna ska ligga så nära originalmaterialet som möjligt för att eventuella dubbeltydigheter i samtalet ska följa med för att synas kunna diskuteras under analysen av materialet, snarare än att en mening fastslås redan i transkriptionsprocessen.

Eftersom materialet i studien är insamlat under ett spann på ca två år, har också transkriptionerna skett löpande över samma tidsperiod. Det är svårt att säga om eller vad detta skulle ha för påverkan på materialet. Vad som är ofrånkomligt är att studenten som gör både transkription och intervjuer hinner fundera kring det tidigare materialet och har dessa reflektioner med sig i bakhuvudet både för senare intervjuer och reflektioner. Jag har varit medveten om detta och i transkriptionsprocessen har det inneburit att jag hellre i transkriptionen noterat "OHÖRBART" än att gissa mig till vad någon säger. Markeringen har jag ofta gjort efter att ha hoppat tillbaka i materialet och lyssnat flertalet gånger utan att få en klar uppfattning om vad som sägs.

Det har visat sig under transkriptionens gång att det varit svårt att i efterhand skilja informanternas röster åt. Detta trots att en testinspelning gjorts för varje grupp. Dessa osäkerheter kring vem som pratar syns i utsnittet från transkriptionerna och är ibland markerat genom att personers bokstäver står efter varandra åtskilda med snedstreck. Ibland är detta markerat genom att det står "någon". Detta ses i studien inte som ett stort problem, eftersom det är själva samtalen och yttrandena som bygger på varandra, som är intressant för analysen och inte den enskilda personens ståndpunkt. Övriga relevanta tecken i transkriptionen är hakparenteser som markerar samtidigt tal, eller ljud som i exempelvis "[SKRATTAR]", en punkt markerar en kort paus och flera punkter en längre paus. Markeringen "-." står för ett avbrott, antingen för att någon annan bryter in i diskussionen eller för att talaren omformulerar sig. Intervjuaren står utskriven som "jag" och refererar till mig som student. Jag har inte sett någon anledning att formalisera detta i skrift, då jag ensam arbetat med hela materialet och varit den som utfört alla intervjuer. Instämmande ljud såsom "mm" har jag inte tillskrivit någon särskild person och dessa ljud har markerats "MM", "MMANDE", eller "MMANDEN" i texten. Det förekommer att ord är fetstilta och detta indikerar betoning av ordet. Tecknet [...] i fetstil markerar ett klipp i samtalet, då det varit nödvändigt att begränsa exemplen som förekommer i uppsatsen. Ofta är det passager med upprepningar av ett centralt uttalande eller instämmande kommentarer som klipps bort.

Kodningen har skett i två steg. Först har alla intervjuerna gått igenom var för sig och intressanta passager har markerats där deltagarna på olika sätt definierar uppsatsens nyckelbegrepp. Sedan har texterna gått igenom ytterligare en gång för att titta efter konkreta ekvivalenskedjor och olika refererade diskurser. Ofta har nyckelbegreppen markerats, eller stycken där ”implicita tecken” beskrivs markerats och dessa tecken såsom ”handlingskraft” eller ”ledarskap” skrivits ut för hand i marginalen.

5.2 Studiens begränsningar och etiska aspekter

Det vanligaste är att deltagarna i en fokusgruppsundersökning inte känner varandra, eftersom det minskar risken för på förhand upprättade roller. Det är dock möjligt att utföra intervjuer i grupp med grupper där deltagarna känner varandra (Esaiasson et. al 2017, s. 334). I denna studie har jag valt att använda mig av grupper som delvis satts samman av deltagare som känner varandra sedan tidigare, vilket kan vara till studiens nackdel, då det är svårt som utomstående intervjuare att bedöma om deltagarna har en inbördes jargong, eller befästa roller sinsemellan.

En nackdel med att studien har form av en intervju och ställer eleverna hypotetiska frågor, är att det inte går att veta säkert att eleverna följer sina egna strategier när de väl gör bedömningar av texter eller situationer i vardagen eller i en pågående krissituation (McGrew m.fl., 2018, s. 5). Detta har försökt avhjälpas genom att hålla frågorna öppna, att intervjuguiden inte innehåller ”sant eller falskt”- frågor och att det ingår stimulusmaterial, som eleverna får resonera fritt kring. Formen av ett gruppsamtal ger också mindre utrymme för den enskilda personen att tänka ut ”rätt svar” och uppleva att denne förväntas svara på ett särskilt sätt. I Austin m.fl.:s studie ombeds studenterna beskriva krissituationer som de identifierar sig som inblandade i och dra sig till minnes i vilken ordning de uppsökte olika typer av information (Austin, et. al, s. 194). Detta angreppssätt skulle också kunna fungera här. Resonemanget i denna studie var att ha frågor öppna för egna reflektioner för att undvika att styra informanterna. Det som emellertid visade sig vara svårt var att intervjupersonerna i vissa sammanhang upplevde frågorna otydliga och bad intervjuaren att precisera frågan.

5.2.1 Att ensam arbeta med materialet

Att som forskare eller student arbeta med intervjuer och andra metoder som innebär direkt kontakt med andra människor kräver att man är medveten om sin relation till den eller dem man studerar. Som student spelar jag som subjekt dessutom större roll än om vi varit flera forskare, eller om jag tagit hjälp av en intervjuare eller en transkribent. Det innebär alltså att jag som

student ensam såväl utformar intervjuguiderna, genomför intervjuerna som tolkar och transkriberar dessa. Dessa förhållanden innebär att hela materialet kan ha färgats genom mina ögon, från början till slut, en aspekt som inte är helt oproblematisk. Här hade det till exempel varit bra att ha flera kodare, så att man kunnat säkerställa att transkription och läsning av materialet skett enligt vissa regler och inte skiljer sig nämnvärt åt mellan olika personer. En skillnad mellan olika personers läsning skulle kunna göra forskarna uppmärksamma på tolkningsmöjligheter i materialet. På så sätt skulle det synas om någon av forskarna tolkar in något i texten som det inte finns explicita belegg för.

5.2.2 Representation

Det sägs att kvalitativa studier inte kan göra anspråk på att dra generella slutsatser, men också att alla vetenskapliga studier per definition strävar efter generaliserbarhet (jmf. Esaiasson m.fl. 2017; 189–190). Fokusgruppstudiens viktigaste bidrag blir i stället att visa på ett spektrum av perspektiv och olika sätt att tänka och resonera kring ett ämne. Dessa behöver inte exakt kunna tillskrivas en viss person, utan endast sammanhang där de uppstår. Eftersom det är resonemangen i grupp som står i centrum blir bakgrunden för varje enskild person mindre intressant ur ett analysperspektiv och det har därför varit viktigt för mig att inte fråga deltagarna om mer bakgrundsinformation än jag har nytta av för en övergripande kontextuell beskrivning.

Elevernas respektive län, typer av orter, och utbildningsinriktningar har ansetts vara relevanta att ta upp. Det finns olika uppfattningar om hur viktig platsen är för en persons identitet och åsiktsbildning, men Wall och Olofsson drar slutsatsen i sin studie att den fysiska platsen, även i en global värld, spelar roll för hur deras intervjupersoner ser på risk. De betraktar också plats som en central del av sina intervjupersoners sammanhang då de gör en jämförande studie mellan Stockholm och Jämtland som är ett glesbygdslän. (Wall & Olofsson 2008 s. 434–436).

Ansatsen för den här studien var att titta på Dalarnas län. Efter att det visat sig svårt att få tag på intervjupersoner från olika program och delar av länet fick jag så småningom kontakt med en lärare på en gymnasieskola i Stockholm. Att denna enda grupp kommer från Stockholmsområdet möjliggör att få in fler perspektiv på ämnet och kan bidra positivt till att kartlägga ett spektrum av synsätt. Å andra sidan visade det sig att respondenternas hemkommuner liknar varandra i många avseenden och att det potentiellt kan betyda att respondenterna i alla grupper har mer gemensamt än inte och att andra perspektiv i stället saknas. Representationen i studien blir inte fullgod, eftersom deltagarna inte kan sägas

representera alla delar av Sveriges unga befolkning. Detta är i och för sig svårt att få till i någon kvalitativ studie, men risken för homogena grupper är stor, eftersom deltagarna inte valts ut med ett explicit syfte att få till variation i diskussionsgrupperna.

Wall och Olofsson påtalar i sin artikel att klass, etnicitet, värderingar och kön är relevanta kriterier för att få en mångfald av perspektiv bland intervjupersonerna. De poängterar att det varit svårt att kontrollera för klass – vilket jag också upplevt i min studie. Wall och Olofsson ser således plats och ålder som centrala urvalskriterier och har valt personer i gymnasiet från storstadsområde respektive glesbygd, samt grupperat dem i grupper om kvinnor och män (Wall & Olofsson s. 436.) I denna studie betraktas i stället ungdomar i åldrarna 17–20 (på gymnasiet eller som tagit studenten för ett år sedan) som en enhet.

Jag anser att det är viktigt för en masteruppsats att uppmuntra till deltagande och inte avkräva intervjupersonerna information som kan upplevas som privat; exempelvis klass, etnicitet eller socioekonomisk status. Framkommer sådana reflektioner i intervjun har jag dock tagit upp det, med resonemanget att det kommer från intervjupersonens sida. För transparensens skull har jag valt att beskriva hur intervjugrupperna är sammansatta; ålder, om de känner varandra sedan tidigare, utbildningsprogram och antal kvinnor respektive män. Studiens deltagare kommer sammanlagt från fem kommuner, (varav två från Dalarnas län och tre från Stockholms län). Kommunerna är olika till sin karaktär och enligt Tillväxtverkets indelning i sex kommuntyper räknas Stockholmskommunerna Oskarstad och Stenhamn till storstadskommuner, medan kommun Lärkviken klassas som landsbygdskommun nära en större stad. De båda dala-kommunerna skiljer sig också åt, där Nästorp räknas som en ”tät kommun nära en större stad” och kommun Kullberget som en ”tät kommun, avlägset belägen” (Tillväxtverket, 2020). I alla kommuner har en majoritet av invånarna gått i gymnasiet, och respondenterna faller sålunda inom ramen för denna majoritet. Kommun Oskarstad i Stockholmsområdet skiljde sig från de övriga genom en betydligt högre medelinkomst, samtidigt som den av deltagarnas hemkommuner där medelinkomsten var som lägst också var belägen i Stockholmsområdet.

Ytterligare en möjlig felkälla och begränsning i studien avseende representation är att rekryteringen av intervjupersoner till stor del varit beroende av lärares engagemang och elevernas intresse. Ofta har det varit lärare som undervisar i samhällsvetenskapliga ämnen (jmf. Wall & Olofsson 2008, s. 436), som varit behjälpliga med att fråga sina elever om de vill

ställa upp. Eleverna är själva sannolikt också intresserade av ämnet då de varit villiga att ställa upp på sina raster eller efter skoltid

5.2.3 Anonymisering

Som tidigare nämnts ligger inte studiens fokus på individer utan på de resonemang som kommer fram i samtalen. Respondenternas riktiga namn förekommer således inte och varje persons namn symboliseras i transkriptionerna av en bokstav. Catrin Norrby skriver att även Ortsnamn bör maskeras (Norrby 2014; 250). Med utgångspunkt från Norrby och med Wall och Olofssons (2008) resultat i åtanke, har jag därför delat in grupperna efter de två län, som informanterna kommer ifrån; Dalarnas län och Stockholms län. Viktigt att poängtera är att det bara är en grupp från Stockholms län, men alla deltagare där är bosatta i olika kommuner. De andra grupperna kommer alla från Dalarnas län, varav två grupper från den större kommunen och en från den mindre.

För att det inte ska gå att spåra intervjudeltagarna har jag därutöver anonymiserat deras skolor, de exakta namnen på deras utbildningar, samt valt att inte skriva de år eller datum som intervjuerna gjordes. Ämnen som kan vara känsliga för deltagarna eller andra har inte heller tagits med bland de exempel som förekommer i analysen (jmf. Norrby, 2014, s. 250–251). Alla deltagare i studien har gett sitt medgivande till och är införstådda med att dessa data används som bakgrundsfaktorer för att göra studien transparent.

5.2.4 Stimulustexterna

Om texterna ska sägas att det utgör en begränsning att ingen av de kortare texterna faktiskt kommer från en myndighet, utan att de båda är skrivna av privatpersoner, varav en politiskt aktiv. De kommer också båda från Twitter, medan de redaktionella texterna kommer från en myndighetswebbsida för just krisinformation (Krisinformation.se) respektive en lokal redaktion (Dalarnas Tidningar). Detta skulle kunna leda till ojämnheter i hur redaktionella respektive icke redaktionella texter uppfattas. Det bidrar dock ”anonymiseringen” av texterna till att väga upp, eftersom alla texter har olika språklig stil, avsändaren är inte tydlig och texterna kan inte bedömas på basis av layout på webbsidan, utan endast på stil, referenser och form.

Rök och brandlukt sprider sig över Dalarna: "Kommer från de stora skogsbränderna norröver"

Artikel 40 av 210
Skogsbränderna i Dalarna 2018
Visa alla artiklar 362 delningar

Under torsdagsmorgonen kom larm om röklukt från fler ställen i Falu kommun, men även i Sätters och Hedemora kommun. Räddningstjänsten bedömer dock att röken kommer från de stora skogsbränderna i Älvdalen och Hälsingland.

Larmen har fortsatt att komma in till SOS Alarm under morgonen.

– Vi bedömer att röken kommer bortifrån. Vi har dock ingen brand i vårt område så det kan vara rök bränderna i Hälsingland eller Älvdalen som känns även i Falu, Säter och Hedemora kommun, säger Anders Nyman, inre befäl vid räddningstjänsten Dala Mitt, vid klockan 08.00.

Figur 1. Text från Dalarnas Tidningar

PUBLICERADES 10 apr 2017 12:40
Den här artikeln är en del av: Attentat i Stockholm

Polisen: Säkerheten är inte förändrad

Det befarade terrorattentatet har inte förändrat säkerheten i Sverige och det finns inga generella råd om att undvika särskilda platser. Det skriver Polisen på sin webbsida efter attacken mot Stockholm.

DELA INNEHÅLLET PÅ DENNA SIDA:

Twitter Facebook E-post

Som en trygghetsskapande åtgärd har Polisen utökat sin närvaro på allmänna platser. Deras budskap till människorna i Sverige är att man ska känna sig trygg med de åtgärder som vidtas av myndigheterna. Säkerhetspolisen och Polisen samverkar i utredningen av händelsen.

Som vanligt ska allmänheten dock vara uppmärksam på eventuella råd eller instruktioner från poliser i yttre tjänst när man rör sig på allmänna platser.

– Alla ska fortsätta att leva sina liv som vanligt. Vi ska gå till jobbet, skicka iväg barnen till skolan, färdas med kollektiva transportmedel och fortsätta röra oss på allmänna platser. Vi ska fortsätta slå vakt om vårt öppna samhälle, säger Polisens nationella kommanderingschef Jonas Hysing.

Figur 2. Text från Krisinformation.se

23 juli
Mer
Eldningsförbud i nästan hela landet! Varmaste Juli mån sen 260 år! Över 25000 hektar skog ödeläggs varav 4 största bränderna är i Hälsingland; Härjedalen o Dalarna samt Ångermanland #Skogsbrand, år 2014 brann 14000 hektar upp. Skänk ngt till Humaniteten i #SWE. Passa på Att bada!

Figur 3. Text från Twitter

21 sep. 2017
Mer
Säpo har alltså under senaste dygnet larmats om ett potentiellt attentat mot Stockholm. Var försiktiga och vaksamma.

Figur 4. Text från Twitter

Figureerna 1–4 illustrerar sättet på vilket texterna presenterades för informanterna. Tre av dem (1–3) är tydligt kopplade till verkliga händelser och hade, när intervjuerna gjordes, inträffat under de senaste fem åren. Detta betyder att det är händelser som intervjupersonerna med största sannolikhet känner till. Denna medvetenhet skulle potentiellt kunna vara en felkälla; då möjligheten finns att intervjupersonerna, utan att själva notera det, bedömer informationen som trovärdig, endast på basis av att det är kända händelser. Denna potentiella felkälla togs inte med i beräkningen under forskningsdesignen utan har framkommit efter reflektioner kring analyserna. Eventuellt kan möjligheten till den här typen av felkälla att förebyggas genom studiens format; eftersom möjligheten till samtal och diskussion bjuder in deltagarna till att vända och vrida på informationen tillsammans. Just intervjuens fokus på reflektion skulle kunna minska risken för ”slentrianmässiga” bedömningar.

5.2.5 Ekvivalenskedjornas implicita tecken

Uppsatsen utgår från teorin om ekvivalenskedjor där olika begrepps positioner i förhållande till varandra är centrala, för att förstå vilken betydelse begreppen (tecknen) har. När jag har undersökt materialet har jag märkt att det finns en del egenskaper som kan beskriva den refererade diskursen som inte explicit nämns i intervjun. Detta är egenskaper som kan relateras till diskurser från de olika gruppernas diskussioner. Ett sådant exempel är begreppet ”handlingskraft”. Detta tecken används inte av intervjupersonerna själva, men i diskurserna

som uppstår kan man se att fenomenet och "förmåga att agera" omnämns och är viktigt i situationerna de beskriver. För att kunna bygga det analytiska resonemanget i uppsatsen på ett överskådligt och övergripande sätt har jag som student valt att sammanfatta en del beskrivningar som tecknet "handlingskraft". Detta är värt att nämna eftersom forskaren ska akta sig för att läsa in för mycket uttalat i det som intervjudeltagarna säger och alltid kunna stödja sina resonemang på företeelser i den faktiska texten. Extra relevant är det för den här uppsatsen eftersom den just tittar på begreppspositioner och hur de får sin mening. Genom att använda en del "implicerade" begrepp blandar jag in en del begrepp vars mening inte aktivt konstrueras av deltagarna genom att dessa tecken omnämns, och det är viktigt att hålla i minnet att en del av tecknen i ekvivalenskedjorna är studentens benämning på mening som skapas i intervjudeltagarnas diskussioner.

6. Analys och resultat

I uppsatsens huvudavsnitt diskuteras intervjuerna och vilka ekvivalenskedjor som framkommit, avseende tecknen "kris", "information" och " trovärdighet". De utdrag från intervjuerna som omnämns som exempel i avsnittet finns som bilagor längst bak i uppsatsen.

Som nämnts i teoriavsnittet fokuserar analysen på att utreda hur begreppet *trovärdighet* konstrueras i förhållande till *kris* och *information*. Analysen underbyggs med exempel från intervjuerna, som visar hur begreppen konstrueras och om det finns konkurrerande diskurser som strävar efter att fylla tecknen (elementen) med mening. Alla diskurser och synsätt ses som en del av ett spektrum och analysens mål är inte att jämföra grupperna, utan att visa på olika sätt som begreppen kris, information och trovärdighet formas.

6.1 Presentation av grupperna

Gruppalias	Dalarna A	Dalarna B	Dalarna C	Stockholm
Åldrar	18	18–19	17–20	18–19
Namn på deltagare (fingerade), samt förkortning	Anna (A), Brita (B) och Cecilia (C)	Laura (L), Ramona (R), Daniella (D) och Simon (S)	Sebastian (S), Rasmus (R), Erik (E) och Dennis (D)	Josefine (J), Agnes (A), Evelina(E) och Alice (AC).
Könsfördelning	3 kvinnor	3 kvinnor och 1 man	4 män	4 kvinnor
Studieinriktning	Samhälle	Samhälle, humaniora	Samhälle, teknik	Samhälle
Tidpunkt för intervju	Håltimme	I anslutning till skoltid	Efter skolan	Efter skolan
Hemkommuner, (fingerade namn)	Nästorp	Nästorp	Kullberget	Oskarstad, Lärkviken och Stenhamn
Tidsåtgång intervju, cirkatid	1 timme och 20 minuter	1 timme och 45 minuter.	1 timme och 25 minuter	2 timmar

6.2 Ekvivalenskedjor

För att ta reda på hur tecknet *trovärdighet* konstrueras inom ramen för kriskommunikation är det viktigt att förstå hur begreppen/tecknen *kris* och *information* byggs upp. Intervjuerna har analyserats utifrån fokus på dessa särskilda tecken, för att se hur de relaterar till varandra.

6.2.1 Tecknet ”kris”

Informanterna ombeds i intervjuerna att beskriva krissituationer de kan associera till, eller situationer som de kommer att tänka på när de hör ordet ”kris”, ett ämne de också återkommer till löpande under intervjuernas gång. Tecknet *kris* kan sägas vara en flytande signifikant, som kan utgöra en nod i olika diskurser. Dessa diskurser konkurrerar inte nödvändigtvis med varandra och kan anses höra till diskursfältet, då de snarare står för en nivåbeskrivning av kriser, där tecknet *kris* kan utgöra en nod i diskurser med individen i fokus; diskurser om vardagliga och stressiga situationer eller psykiskt mående, samtidigt som tecknet kan bildas som en nod i diskurser som rör samhället.

Nivåbeskrivningarna görs av alla grupper. Grupp Dalarna A nämner i första hand större naturkatastrofer men också dramatiska händelser lokalt, såsom dödsfall på en skola (**Exempel 1**). Dalarna B kontrasterar naturkatastrofer och samhällskriser mot personliga kriser som berör den enskilde och hans psykiska mående (**Exempel 2**). Grupp Dalarna C introducerar dessutom ekonomiska och triviala kriser i sitt samtal (**Exempel 3**). Ekonomiska och triviala kriser beskrivs av gruppen som mindre kriser på ett personligt plan, men alla krissituationer som de exemplifierar innebär stresspåslag och en känsla av att inte veta hur en situation ska klaras upp. I **Exempel 4** från grupp Stockholm och kontrasteras personliga kriser, såsom fyrtioårskriser eller att bli av med jobbet mot stora, samhällsomvälvande kriser, som exempelvis krig, stora och omfattande strömavbrott eller brist på vatten. Gruppen tar också upp att en kris kan resultera i en positiv förändring när den är över, men beskriver en kris som en chockartad och förvirrad situation.

Gemensamt för de diskurser som exemplifieras är att begreppet *kris* bildas i relation momenten kaos, panik och upplevelse av förlorad kontroll eller överblick. Begreppet konstrueras också i motsatt relation till tecknet *lösning*, som beskriver vad som inte är en kris. Lösning är i relation till kris också alltid eftersträvansvärt. Begreppet lösning får sin betydelse i relation till momenten handlingskraft, lugn, ledarskap eller samarbete och kunskap och kontrasteras mot

osäkerhet och förvirring. Till begreppet handlingskraft kommer även ledarskap och samarbete; två begrepp som möjliggör *lösning* och därmed ger detta tecken en del av sin betydelse.

I **Exempel 1**, **Exempel 3** och **Exempel 5** beskrivs samarbete som en förutsättning för att kunna lösa en krissituation. Dalarna A även vikten av ledarskap och struktur och knyter detta till en person som håller sig lugn (**Exempel 5**).

Det ger två ekvivalenskedjor, som står i differens till varandra:

Kris+ osäkerhet + upplevelse + kaos + förlorad kontroll + förvirring

Lösning + handlingskraft + kunskap + lugn + ledarskap + samarbete.

6.2.2 Tecknet "information"

Information nämns spontant i flera av intervjuerna som något som är viktigt i en krissituation. På så sätt relaterar tecknet till kris-begreppet, samtidigt som det står i differens till *kris* då det är tydligt att information behövs för att lösa situationen. I intervjuerna märks en koppling mellan *information* och *handling*. Särskilt när information nämns som en faktor för att lösa en krissituation finns en stark förväntan på att informationen att den ska möjliggöra handlingar som leder till lösning. Således kan även information läggas till i kedjan ovan:

Lösning + information + kunskap + handling

För att möjliggöra handling behöver informationen vara *tydlig* och *engagerad*, vilket kontrasteras mot *nonchalans* och *individuell tolkning* som innebär att informationen återges utan att det framgår hur läsaren förväntas agera. Exempel på detta syns när intervjugrupperna diskuterar texterna.

Information nämns som en förutsättning för samarbete och lösning i diskussionen hos Dalarna A (**Exempel 5**). Anna säger också att denna information ska vara tydlig och gruppen menar att det är viktigt att alla inblandade får samma information för att undvika missförstånd; så att det inte blir som viskleken, att informationen ändras innan den når viktiga mottagare. I **Exempel 6** utgår Erik ifrån att texten (Figur 1 s. 21) bygger på kontrollerad information. Sedan introducerar Sebastian en ny diskurs, när han påpekar att det inre befäl som citeras i texten uttrycker sig oklart och att det därför verkar som att han inte bryr sig om situationen tillräckligt för att ha tagit reda på konkret information. Informanterna i **Exempel 6** fortsätter därefter att betrakta

texten inom ramen för denna nya diskurs när de lyfter exempel på vad som inte uttrycks med tillräcklig tydlighet. Två saker som lyfts fram är att inga åtgärder nämns och avsaknaden av information som visar på att mannen som uttalar sig med säkerhet vet varifrån röken kommer och vad som har orsakat den. I slutet av gruppens resonemang framstår texten nästan som slentrianmässig; uttalandet ses som ytterligare en arbetsuppgift som ska göras, där de ansvariga inte tänkt igenom hur texten kommer att tolkas av de personer som oroar sig för röken. Gruppen betraktar således inte texten som att den är till för mottagaren. I **Exempel 20** framgår av samtalet att en kort och koncis text är att föredra. Särskilt Simon lägger fokus på detta då han endast tycker att de två texterna om attentat i Stockholm är tillräckligt tydliga för att han skulle kunna agera på dem i händelse av en krissituation.

Exempel 7 illustrerar hur texten från Dalarnas Tidningar (Figur 1 s. 21) uppfattas som otydlig av Alice, som tror att avsaknad av specifika uppgifter om hur röken kommer att påverka kommuner i området kan få folk att bli mer oroliga i stället för att känna sig lugnade av informationen. Samtidigt lyfter andra gruppdeltagare vikten av snabb information. Det finns en motsägelse mellan vikten av snabbhet och korrekthet, som båda är kopplade till möjligheten att handla. Snabb information innebär att mottagaren har större möjlighet att förbereda sig och vidta de nödvändiga åtgärderna. Samtidigt gör dessa åtgärder ingen specifik nytta om informationen är felaktig. Detta syns även i diskussionen hos Dalarna A, i **Exempel 8** där gruppen menar att snabb information kan vara avgörande. I utdraget ur diskussionen exemplifierar Anna att snabb information kan vara bra, även när den inte stämmer, om den får människor att vidta åtgärder som skulle ha skyddat dem om situationen vore allvarlig. Ett sådant scenario skulle kunna vara att människor stänger fönster och ventiler för att undvika en läcka, men att det senare visar sig att läckan var ofarlig, då den var mindre än rapporterat. Av gruppens resonemang framgår dock att det är viktigt att informationen inte är felaktig till någon större grad för att snabbhet ska väga tyngre än korrekthet.

Det är möjligt att göra en distinktion mellan två olika diskurser rörande information. En av dessa diskurser positionerar information som ett nyckelbegrepp; en nod, i förhållande till lösning. Här ingår kunskap i ekvivalenskedjan kring tecknet information, liksom handling och engagemang. Informationen är då viktig för att ta välvägda beslut att agera på. Den andra diskursen positionerar information som oviktigt, då den faktor som sägs spela roll för människors handlande ytterst är deras *vilja* att ta till sig av intryck utifrån, vilken i sin tur

grundar sig på deras världsbild. Denna diskurs blir synlig när grupp Stockholm diskuterar miljö och klimat i **Exempel 9**. Å ena sidan kan information bidra till att minska spekulationer, å andra sidan lyfter gruppen fram normen i samhället som betydande för att människor ska uppleva att en krissituation faktiskt är en kris och att informationen angår dem.

Gruppen refererar först till den diskurs där information konstrueras som en förutsättning för lösning, men sedan framträder den andra diskursen, där vilja att agera positioneras som avgörande. En intressant aspekt av ovan nämnda ekvivalenskedja för lösning är att *ledarskap* konstrueras tillsammans med *handling* och *auktoritet*. I **Exempel 9** syns återigen idén om att en kris definieras av upplevelsen av den. Man kan också säga att information i kris är knuten till valet att handla i enlighet med informationen, eller inte, vilket stockholmgruppen diskuterar i **Exempel 10** som berör hur ledare betar sig och prioriterar. När grupp Dalarna C får den direkta frågan, vad de tycker att information har för roll i samhället (**Exempel 12**), refererar de till diskursen där information är avgörande för handling och de positionerar även tecknet som avgörande för samhällets existens. Tecknet kopplas också och uttryckligen ihop med lösning (*handling*) genom att folk kan sluta upp bakom informationen.

6.2.3 Tecknet ”trovärdighet”

Av föregående avsnitt framgår att information är ett begrepp som ofta står i motsatt förhållande till *kris* eftersom det ingår i ekvivalenskedjan för *lösning* som både är den önskvärda konsekvensen av en kris och ett tillstånd av att krisen inte längre existerar. Begreppet trovärdighet kan i sin tur sägas förhålla sig indirekt till begreppet ”kris” genom sitt förhållande till information.

Deltagarna i denna studie konstruerar begreppet tillsammans med *tydlighet*, *kunskap*, *myndigheter*, *seriositet*, *professionalism*, *kontrollerbarhet* och *formellt uttryckssätt*, vilket kontrasteras mot *talspråk*, *sociala medier*, *stress*, *egen vinning*, *nonchalans* och *spretighet*. Samtidigt är trovärdighet ett begrepp som förekommer i en annan diskurs, där sammanhanget, de egna *erfarenheterna* och *relationerna* kan bli avgörande för vad som betraktas som trovärdigt.

6.2.3.1 Trovärdighet + professionalism

I **Exempel 11** syns hur Anna, Brita och Cecilia kopplar ihop seriositet med tidningar och att seriositeten manifesteras genom att en text är underbyggd. Detta kopplas också till möjligheten att själv efterfråga mer information än vad som står, genom att ringa redaktionen.

I resonemangen kring myndigheter framstår förväntningar som viktiga. Myndigheter ska man kunna lita på – det ses som en del av deras uppgift. Av de som agerar i en professionell roll och kan räknas till trovärdiga källor, såsom myndighetsanställda eller journalister, förväntar sig informanterna ett visst språkbruk. Vad som är ett professionellt språkbruk kännetecknas till stor del av vad det inte är. Det formella språkbruket står således i differens till ett informellt språkbruk som bland annat kännetecknas av förkortningar, utropstecken och ordet ”alltså”. Det finns också förväntningar på hur en myndighet skriver även i sociala medier. I **Exempel 17** och **Exempel 20** reflekterar grupp Dalarna B över om journalister över huvud taget använder sig av utropstecken och Laura ger uttryck för en förväntan om att myndigheter strukturerar sina inlägg på ett särskilt sätt och skulle lägga hashtaggar längst ner i inlägget, för den som vill hitta mer information om de aktuella ämnena från andra källor.

I **Exempel 16** består informationen som informanterna reagerar på av en kort mening (Figur 4. Text från TwitterFigur 4, s.22), där intervjudeltagarna reagerar på ett ord, som de kopplar till talspråk. Det syns att den lilla indikatorn på talspråk sätts i differens med professionellt språkbruk och kopplas samman med tecknet *oseriöst*. Samtidigt resonerar intervjupersonerna kring källans avsikter och kan föreställa sig att det är information som är till för mottagaren, där avsändaren kan tänkas agera i allmänhetens intresse, snarare än sitt eget. Detta gör att sammanhanget, (där avsändarens avsikter ingår) får en avgörande betydelse för huruvida texten uppfattas trovärdig. Eftersom sammanhanget inte framgår, och det går att föreställa sig flera möjliga scenarier, blir tolkningsmöjligheterna många.

Att en text framstår som oöverskådlig och att den viktiga informationen försvinner ger ett oseriöst intryck (**Exempel 13** och **Exempel 18**) och kopplas till privatpersoner (**Exempel 14**). Även här kan dock sammanhanget spela roll för tolkningen som avgör texten eller avsändarens trovärdighet. I **Exempel 18** pekar en av deltagarna på att det ju är viktig information att känna till att det är eldningsförbud och menar att sättet att skriva skulle kunna förklaras om avsändaren vore en känd person som vill nå ut med information till sina följare. En känd person kan kosta på sig ett ledigare språkbruk, samtidigt som denne kan känna ett ansvar att informera. Även om ett formellt språkbruk i denna studie generellt kopplas till trovärdighet, förekommer det också diskurser där detta endast ses som ett tecken på att avsändaren arbetar med språk men att detta inte nödvändigtvis behöver innebära att avsändaren är trovärdig för mottagaren (**Exempel 19**).

I gruppdiskussionerna blir det tydligt att det är svårt att bedöma en texts trovärdighet utan att känna till avsändaren, då relationen till och förväntningarna på denne påverkar textens trovärdighet. Grupp Dalarna B diskuterar i **Exempel 14** att olika grupper i samhället kan ha skilda upplevelser av myndigheter, såsom polisen. Detta medför enligt gruppen att polisen inte automatiskt behöver framstå som trovärdig för alla, även om det är en myndighet. Laura och Ramona tänker båda att de spontant litar på myndigheter i egenskap av auktoriteter som de kopplar till *professionalism* och *seriositet*. Det finns enligt dem en förväntan på att Säpo och polisen ska säga sanningen. Simon lyfter fram att någon med andra erfarenheter skulle se någon som den personen har en relation till, exempelvis en granne, som mer trovärdig än en myndighet i vissa avseenden. I likhet med deras diskussion lyfter Grupp Dalarna C (**Exempel 15**) fram förväntan på att man ska kunna lita på myndigheter, som de starkt kopplar till trovärdighet. Det en av de första associationerna när de får frågan om vad de tänker på när de hör ordet och motiverar det med att ”de har en tyngd i sig”.¹

6.2.3.2 Trovärdighet ≠ egen vinning

Tidningar och medier förekommer även i ekvivalenskedjan som förhåller sig motsatt till trovärdighet, då de också kopplas till egen vinning, i en diskurs där medier ses som aktörer med ett eget intresse i förhållande till information. Dalarna C lyfter detta i **Exempel 12** där det förekommer en diskurs om att medier väljer att ta upp sådant som gör att folk blir intresserade av att ta del av just deras rapportering:

Erik: [...] För idag är ju allt så globalt, så nu få vi ju information överallt i världen, vad som händer och sen så kan de ju-man vet ju egentligen-nu så vet man ju egentligen inte vem man kan lita på. Vissa olika medier kan ju vända och vrida på det till egen vinning typ till exempel att man rapporterar bara om krig det är jättopulärt för att det tycker folk att det är intressant att höra om. De är aldrig så att man kör någon sådan här story om där allting är roligt eller glädjeinrikande, liksom, utan det är ju väldigt sällan.

Rasmus: Ja på nyheterna ser man bara dåliga saker²

Även grupp Stockholm (**Exempel 19**) tangerar denna diskurs när de diskuterar olika medier. Det sägs inte uttryckligen i exemplet att informanterna uppfattar att medier kan vara mindre trovärdiga just på grund av ett egenintresse, men en av deltagarna menar att SvD och DN i kontrast till kvällstidningarna är särskilt pålitliga källor. En av de andra deltagarna hävdar i

¹ Citatet är anpassat till skriftspråk jämfört med i bilagan.

² Texten är anpassad till skriftspråk jämfört med i bilagan.

stället att tidningarna inte är automatiskt trovärdiga. Diskussionen handlar om att trovärdigheten till stor del beror på den enskilda skribenten och vilken tidning eller vem som behandlar vilket ämne. Det syns i diskussionen att det blir svårt för deltagarna att enas om vem man ska kunna tro på.

Grupperna problematiserar trovärdighet och *egna upplevelser, relationer* och *avsaknad av misstro* blir viktiga element kring begreppet. Grupperna identifierar trovärdighet som ett tecken som fylls med mening i diskurser om källkritik i skolan och att det finns en förväntan på lärare, som auktoriteter och kunskapsförmedlare, att vara pålitliga i sin bedömning av kvaliteten hos information. Detta problematiseras i **Exempel 13**, då en av deltagarna menar att man som elev kanske inte vet själv varför vissa källor anses vara osäkra utan bara litar på läraren. Diskussionen i **Exempel 13** har sin utgångspunkt i att påhittade nyheter sprids på första april. Här syns det att relationer har betydelse för vad man bedömer trovärdigt. Personer i ens närhet, vars omdöme man litar på, har man inte anledning att misstro.

Även om ens relationer och det egna sammanhanget kan ha betydelse för bedömningen av trovärdighet, framkommer diskurser som belyser att även närstående kan ha ett egenintresse, en vilja att framställa sig i god dager. I **Exempel 15**, i likhet med **Exempel 11** relateras trovärdighet direkt till sådant är möjligt kan kontrollera och hur nära källan man är – om informationen har nått en genom flera personer som berättat för varandra eller direkt från den det berör.

I **Exempel 16** reagerade informanterna på ordet ”alltså” i den korta texten, men som tidigare nämnt, ses det som möjligt att meddelandet kommer från en person som har mottagarens säkerhet i åtanke och kanske bryter mot regler för att rädda liv. Detta kan kopplas till kedjan *information + handlingskraft + trovärdighet*. Om denna tolkning görs spelar avsaknaden av egenintresse stor roll för meddelandets trovärdighet. Samtidigt ser deltagarna en möjlighet att personen som ligger bakom texten skulle kunna vara ute efter att skrämra folk och således inte handla i deras intresse. Deltagarna ser avsändaren som avgörande för hur de skulle läsa texten. Om det skulle komma från officiella källor eller kända medier skulle de kunna ta den på allvar, i kontrast till om de hade sett den på Flashback, liknande forum, eller sociala medier.

Sammanfattningsvis visar intervjuerna ett brett spektrum av exempel på vad som är trovärdigt och inte. Det är tydligt att sammanhanget är avgörande, men det finns förväntningar på både

myndigheter och närstående att säga det som är sant. Begreppet trovärdighet kan problematiseras mycket, men information som är otydlig och för informell betraktas automatiskt som mindre trovärdig.

7. Slutsatser och diskussion

I det här avsnittet tas forskningsfrågorna upp igen, för att besvaras utifrån resultatet av analysen.

Avsnittet behandlar eventuella slutsatser och diskuterar på vilka grunder de kan dras.

7.1 Forskningsfråga 1: Hur konstrueras begreppen kris, information och trovärdighet och hur positioneras begreppen i förhållande till varandra?

Genom att studera ekvivalenskedjor kan vi se att nyckelbegreppen (tecknen) *kris*, *information* och *trovärdighet* är nära knutna till varandra. *Kris* beskrivs i flera nivåer, där samhällskris är mest relevant för studien. En kris kännetecknas av panik och upplevelse av förlorad kontroll. Information betraktas ofta som en del av tecknet *lösning* som konstrueras i motsats till begreppet *kris*. Information är nära förbundet med handlingsförmåga eller handlingskraft och ses därför som en förutsättning att lösa en uppkommen kris. Dock förekommer en annan diskurs, där *vilja* tillskrivs rollen som nod i ekvivalenskedjan för lösning. I denna diskurs är information bara relevant om det finns en vilja att handla i enlighet med den. Tecknet *trovärdighet* framträder delvis som en nod i ekvivalenskedjan kring information, på det sätt att en uppgift inte riktigt kan räknas som information om den inte är trovärdig. Trovärdighet är ett komplext tecken, som har kopplingar till relationer, erfarenhet, utbildning, kontrollerbarhet, tydlighet, engagemang, professionalism och formellt språk, samtidigt som det konstrueras i motsatsförhållande till egen vinning, talspråk, otydlighet och nonchalans.

7.2 Forskningsfråga 2: Hur motiveras att information eller avsändare är trovärdig?

Vad som återkommer i mitt material är att trovärdighet kopplas ihop med professionalism, samtidigt som erfarenheter och förväntningar spelar stor roll för mottagarens uppfattning. Trovärdig information kännetecknas av tydlighet och engagemang och möjliggör handling. Informationen bedöms vara trovärdigare om den är formellt formulerad; ett sätt att skriva som kopplas samman med myndigheter. Om informationen hänvisar till någon som anses ha inflytande över situationen genom en ledarroll eller ha kunskap om området är det till fördel

för informationen. Men denna fördel kan komma att undergrävas om informationen betraktas som otydlig och svår att handla utifrån. Om informationen är möjlig att kontrollera, exempelvis genom att följa en hashtag, i ett annars oseriöst betraktat inlägg, och därmed jämföras med andra källor kan det innebära att informationen ses som trovärdig i ett bredare sammanhang. I studien refereras ofta en diskurs där myndigheter anses vara kunniga och trovärdiga organisationer som ska ha koll på vad som händer. Detta kontrasteras mot privatpersoner och information som dessa delar i exempelvis sociala medier. Samtidigt problematiserar intervjupersonerna olika källor, och sammanhanget tillskrivs avgörande betydelse för huruvida en källa anses trovärdig. Intervjudeltagarna lyfter fram flera exempel på att de egna erfarenheterna spelar roll för vem man litar på; vem som är trovärdig. Deltagarna menar att de har fått lära sig att myndigheter är pålitliga och att deras erfarenheter stödjer denna uppfattning, medan de framhåller att inte alla har samma erfarenhet av myndigheter och inte automatiskt håller dem för trovärdiga. Information från en nära person ses som trovärdig om denne inte har anledning att aktivt ljuga, samtidigt som informanterna noterar att närstående kan ha en agenda av att framställa sig själva i god dager, liksom att medier kan ha ett intresse av att lyfta fram vissa nyheter för att göra sig intressanta.

Utifrån ovanstående svar på forskningsfrågorna är det möjligt att argumentera för att informationen i sig kan tillskrivas tydlighet, som är viktigt för att ett yttrande ska betraktas som trovärdigt och bli information. Detta perspektiv står i kontrasteras till Hedquists (2002) resonemang, där trovärdighet inte kan tillskrivas informationen i sig. Med utgångspunkt i föreliggande studies resultat vill jag hävda att det går att betrakta informationen i sig som trovärdig, men att bedömningen görs i ett sammanhang där avsändaren kan spela en avgörande roll. Ett annat viktigt kännetecken för trovärdighet hos krisinformation kan sägas vara att informationen ska upplevas relevant och till för mottagaren. Denna förståelse av trovärdighet kan jämföras med Hedquists kriterie "välvilja", som också behandlar nytta hos mottagaren och står i motsatsrelation till att avsändaren kommunicerar utifrån ett egenintresse (Hedqvist 2002). Austin m.fl. (2012, s.197) såg i sin studie att personer som kände sig påverkade av en krissituation sökte efter information för att ta reda på hur de skulle handla, vilket går i linje med perspektiv som framkommer i den här studien – information som ger mottagaren svar på sina frågor uppfattas som mer trovärdig. Det indikerar (jmf. Dalarna C **Exempel 6**), att avsändaren har satt sig in i situationen.

Studien visar på vikten av att myndigheter bygger relationer till invånarna i ett samhälle och visar sig handla i deras intresse och ge konkret och tydlig information som de kan agera på i en kris. De olika perspektiv som framkommer i intervjuerna är i linje med Jacobson m.fl:s (2018) uppfattning att bedömningen av trovärdighet är en komplex process, där det inte kan tas för givet att unga bedömer information på samma sätt. Uppsatsen stödjer även Weibulls (2015) uppfattning att de personliga egenskaperna eller erfarenheterna hos mottagaren har stor betydelse för hur trovärdig information bedöms vara.

8. Förslag på vidare forskning

Varje studie väcker nya frågor. Vad hade framkommit om en liknande studie gjorts på ett annat material? Vilka aspekter av ämnet är fortfarande outforskade? Nedan presenteras några förslag på hur ämnet "trovärdighet inom kriskommunikation" kan undersökas vidare.

Jag skulle vilja se mer kvalitativ forskning som fokuserar just på hur begreppet trovärdighet byggs upp. Forskningen skulle inbegripa intervjupersoner av olika bakgrund med olika erfarenheter som kan ha inverkan på vilka grunder de bedömer information. Ett exempel skulle vara att göra en rikstäckande kvalitativ studie med fokusgrupper i både mindre och större orter i olika delar av landet och kontrollera för intervjudeltagarnas syn på samhället och hur de identifierar sig i relation till sin omgivning.

Här passar det bra att återkomma till Laclau och Mouffes (2014 s. 117) poäng om att ekvivalenskedjor tenderar att flytta på sig beroende på vilka tecken de testas mot. Därför skulle det vara givande att testa ekvivalenskedjor och differenser i sammanhang där avsändaren för en text inte är anonym. En sådan studie skulle, i stället för att söka generell förståelse för hur trovärdighet konstrueras, praktiskt testa hur olika avsändare rangordnas, i likhet med Jacobsen m.fl:s studie. Det skulle kunna göras utifrån ekvivalenskedjorna och differenserna som framkommer i denna uppsats, men lägga stor vikt vid informanternas egna relationer till specifika källor.

Intressant hade också varit att göra om denna typ av studie med personer som är födda under den senare delen av 00-talet och början av 10-talet för att se hur de bedömer trovärdig information. Det är en generation som vuxit upp i ett samhälle mer präglad av sociala medier, jämfört med dem som är födda under sent 90-tal och tidigt 00-tal. Är de lika känsliga för språknyanser som intervjudeltagarna i denna studie?

Mot bakgrund av hur trovärdighet i den här studien kopplas till tydlighet och engagemang, skulle det vara givande att utvärdera Folkhälsomyndighetens, länsstyrelsernas och regionernas kommunikation under Covid 19-pandemin. Hur har den upplevts och om den ansetts trovärdig – kan det kopplas till tydlighet och engagemang?

Ett sista förslag på undersökning är hur unga personer värderar motstridig information från samma källa och hur källans trovärdighet påverkas när informationen inte är entydig. Särskilt

intressant vore det att undersöka motstridig information från officiella källor. Detta förhållande är värt att undersöka då information lätt kan bli, eller framstå, motstridig om webbsidor inte uppdateras löpande och personer ofta själva eftersöker information och försöker orientera sig bland olika kanaler.

9. Referenslista

Artiklar

- Austin, Lucinda; Fisher Liu, Brooke; Jin, Yan (2012), How Audiences Seek Out Crisis Information: Exploring the Social-Mediated Crisis Communication Model, *Journal of Applied Journal of Applied Communication Research*, Vol.40(2), pp.188-207, DOI: 10.1080/00909882.2012.654498
- Bakker, Marije H ; van Bommel, Marco ; Kerstholt, José H ; Giebels, Ellen, The influence of accountability for the crisis and type of crisis communication on people's behavior, feelings and relationship with the government (2018), *Public Relations Review*, Vol.44(2), pp.277-286, DOI: 10.1016/j.pubrev.2018.02.004
- Ghersetti, Marina, Still the Same?: Comparing news content in online and print media (2014), *Journalism Practice*, Vol.8(4), pp.373-389, DOI: 10.1080/17512786.2013.813201
- Jacobsen, Rebecca ; Halvorsen, Anne-Lise ; Frasier, Amanda Slaten ; Schmitt, Adam; Crocco, Margaret ; Segall, Avner, (2018), Thinking Deeply, Thinking Emotionally: How High School Students Make Sense of Evidence, *Theory and Research in Social Education*, Vol.46(2), pp.232-276, DOI: 10.1080/00933104.2018.1425170
- McGrew, Sarah ; Breakstone, Joel ; Ortega, Teresa ; Smith, Mark ; Wineburg, Sam, (2018), Can Students Evaluate Online Sources? Learning from Assessments of Civic Online Reasoning, *Theory and Research in Social Education*, Vol.46(2), pp.165-193, DOI: 10.1016/j.actpsy.2014.06.007
- Merpert, Ariel; Furman, Melina ; Anauati, María Victoria ; Zommer, Laura ; Taylor, Inés, Is That Even Checkable? An Experimental Study in Identifying Checkable Statements in Political Discourse, (2018), *Communication Research Vol.35(1)*, pp.48-57, DOI: 10.1080/08824096.2017.1366303
- Vandermolen, Alan ; Cacciatore, Michael A ; Meng, Juan ; Reber, Bryan H, Media-Source Preferences and Trust Building: How They Influence Relationship Management, 2015, *International Journal of Strategic Communication*, Vol.9(1), pp.1-22, DOI: 10.1080/1553118X.2014.943398
- Wall Erika, Olofsson Anna, (2008), Young people making sense of risk: How meanings of risk are materialized within the social context of everyday life, *YOUNG*, Volume: 16(4), pp. 431-448, DOI: 10.1177/110330880801600405
- Westlund, Oscar; Ghersetti, Marina (2015) Modelling News Media Use. Positing and applying the GC/MC model to the analysis of media use in everyday life and crisis situations, *Journalism Studies*, Vol. 16,(2) , pp. 133-.151, DOI: 10.1080/1461670X.2013.868139

Rapporter

- Hedquist, Rolf, 2002, *Trovärdighet en förutsättning för förtroende*, hämtad från MSB: <https://rib.msb.se/filer/pdf/17659.pdf>

Holt, Kristoffer, 2017, *Konsten att skapa förtroende – eller varför medier måste bli bättre på mediehantering*, hämtad från Institutet för mediestudier:
https://mediestudier.se/wp-content/uploads/2017/05/Misstron_mot_medier.pdf

Lind, Edvard, 2017, *Konsten att skapa förtroende – eller varför medier måste bli bättre på mediehantering*, hämtad från Institutet för mediestudier:
https://mediestudier.se/wp-content/uploads/2017/05/Misstron_mot_medier.pdf

Nygren, Thomas; Brounéus, Fredrik, 2018, *Forskarfredag Nyhetsvärderaren*, hämtad från Forskarfredag: <https://www.forskarfredag.se/filer/ff2017-nyhetsvarderaren-slutrapport.pdf>

Eriksson, Lina M., 2019, *Bränderna sommaren 2018*, hämtad från MSB:
<https://rib.msb.se/filer/pdf/29232.pdf>

Olofsson, Anna, 2008, *Når budskapet fram? kriskommunikation i ett mångkulturellt samhälle*, hämtad från Mittuniversitetets Diva-portal: <http://miun.diva-portal.org/smash/get/diva2:241375/FULLTEXT01.pdf>

Böcker

Bergström, Göran; Boréus, Kristina, (2012), *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, Lund: Studentlitteratur

Esaiasson, P., Gilljam M., Oscarsson H. & Towns, A., Wängnerud, L. (2017), *Metodpraktikan Konsten att studera samhälle, individ och marknad*, Stockholm: Wolters Kluwer

Foucault, Michel, (2002), *Vetandets arkeologi*, Lund: Arkiv förlag

Laclau, Ernesto; Mouffe Chantal, (2014), *Hegemony and Socialist Strategy Towards a Radical democratic Politics*, London: Verso

Norrby, Catrin, (2014), *Samtalsanalys: så gör vi när vi pratar med varandra*, Lund: Studentlitteratur

Wibeck, Victoria, (2010), *Fokusgrupper: om fokuserade gruppintervjuer som undersökningsmetod*, Lund: Studentlitteratur

Winther Jørgensen, Marianne; Phillips, Lousie, (2002), *Discourse analysis as theory and method*, London: Sage Publications Ltd.

Kapitel ur böcker

Coombs, Timothy W., Holladay Sherry (2015) Digital naturals and crisis communication Significant shifts of focus, Coombs, W.T, Falkheimer, J, Heide, M, Young, P, (red) *Strategic Communication, Social Media and Democracy The challenge of the digital naturals*

Holmberg, Sören; Weibull, Lennart, 2017, Långsiktiga förändringar i svenskt institutionsförtroende, Andersson, U, Ohlsson, J, Oscarsson, H, Oskarsón, M (red) *Larmar och gör sig till*

Weibull, Lennart, Förtroendet för politiker och tjänstemän, 2017, i Andersson, U. (Red)
Slutna Rum Och Öppna Landskap

Webbsidor

Nyhetsvärderaren (2020) Om projektet. Hämtad 2020-11-10 från
<https://nyhetsvarderaren.se/om-projektet/>

SCB (2019) Kommuner i siffror. Hämtad 2020-08-23 från <https://kommunsiffror.scb.se/>

Tillväxtverket (2020) Kommuntyper - stad och landsbygd. Hämtad 2020-08-25 från
<https://tillvaxtverket.se/statistik/regional-utveckling/regionala-indelningar/kommuntyper.html>

Uppsatser

Engvall, L. (2017). Women's Empowerment A discourse analysis of the women's empowerment concept within UN Women (Masteruppsats). Lund: Samhällsvetenskapliga fakulteten, Lunds universitet. Hämtad från
<http://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordOid=8934170&fileOid=8934171>

Vidberg, H., & Tinsveds, S. (2017). Typ du är född i fel land liksom, tyvärr (Kandidatuppsats). Helsingborg: Institutionen för service management och tjänstvetenskap. Hämtad från <http://lup.lub.lu.se/student-papers/record/8920514>

Stimulusmaterial

Evin [@evinbdya]. (2017, 21 september). *Säpo alltså under senaste dygnet larmats om ett potentiellt attentat mot Stockholm. Var försiktiga och vaksamma.* [Textinlägg]. Twitter.
<https://twitter.com/evinbdya/status/910803399381340161>

Krisinformation.se. (2017). Polisen efter attacken. Hämtad 2018-09-07 från
<https://www.krisinformation.se/nyheter/2017/april/polisen-efter-attacken>

Stefan Abrahamsson [@StefanAbrahamsson]. (2018, 23 juli). *Eldningsförbud i nästan hela landet!* [Textinlägg med bildkollage]. Twitter.
https://twitter.com/search?q=%0BEldningsf%C3%B6rbud%20i%20n%C3%A4stan%20hela%20landet!%20Varmaste%20Juli%20m%C3%A5n%20sen%20260%20%C3%A5r!%20%C3%96ver%2025000%20hektar%20skog%20%C3%B6del%20%C3%A4ggs%20varav%204%20st%C3%B6rsta%20br%C3%A4nderna%20%C3%A4r%20i%20H%C3%A4lsingland%3B%20H%C3%A4rjedalen%20o%20Dalarna%20samt%20%C3%85ngermanland%20%23Skogsbrand%20%C3%A5r%202014%20brann%2014000%20hektar%20upp.%20Sk%C3%A4nk%20ngt%20till%20Humaniteten%20i%20%23SWE.%20Passa%20p%C3%A5%20Att%20bada!&src=typed_query

Sönnert, P. Jansson, S. (2018, 19 juli). Rök och brandlukt sprider sig över Dalarna: "Kommer från de stora skogsbränderna norröver" *Dalarnas Tidningar*. Hämtad från
<https://www.dt.se/artikel/rok-och-brandlukt-sprider-sig-over-dalarna-kommer-fran-de-stora-skogsbranderna-norrover>

Bilagor

- 1: Utdrag ur transkriptionerna**
- 2: Intervjuguide**
- 3: Information angående intervjun**
- 4: Stimulustexterna i originalform**

Exempel 1

Utdrag från grupp Dalarna A:

A: asså jag tänker att det kan va allt som sker från en jordbävning som sker på haiti till liksom salabranden som va här. för några år sen jag tänker att liksom båda delar är krissituationer

Jag: mm

B: ja men jag tänker typ asså en situation som asså är en fara [typ för]

Någon: [mm]

B: samhället eller människor liksom

A: precis, a men de är de asså många människor tvingas att samarbeta

Jag: mm

A: i lite-lite panikartad stress ungefär

Någon: ja

A: asså det är nu de gäller

B: ja å så tänker jag att det kan ju va en liten eller en stor krissituation

A: aa

B: asså typ att det kan ju va att typ ditt hus börjar brinna och då kan ju det va en krissituation för vara din familj

A: precis

B: men sen kan det va att typ, hela stan brinner

A: a exakt

C: a men precis det kan verkligen va på olika nivåer ja tänker asså krissituation e ju också om nån typ dör på en en skola eller ass

Exempel 2

Utdrag från grupp Dalarna B:

S: joo men de kanske e nånting som man isåfall upplever asså tänke mer på-om man äi länder som-som löper en större risk för de här-asså om man är i chile som du sa så kanske man-man tänke mer på jordbävningar tillexempel

R: ja exakt

L: ja tänke väl också såhär samtidigt så finns de ju såhä p-personlia kriser också amen typ såhär att-jamen att nån nära bli sjuk eller att-att nån dör elle liknande då ka-de ju va en personli kris för mig

R/D: mm

L: nånting sånt händer de beror lite på vilken typ av kris man ska tänka på

R/D: mm

L: liksom de e mer såhär materiell kris elle personlig sykologisk kris [för att de kanske e lite man kanske]-

D: [samhällskris]

L: ja me man kanske kan dra liksom paralleller mellan båda

D: mm

Exempel 3

Utdrag från grupp Dalarna C:

R: ja asså de kan ju va många olika saker men att man hamnar i en situation så man vet-så man inte vet hu man ska ta sig ur dedär

E: man vet inte riktigt hu man ska hantera läget man hamna i sen finns de ju olika krissituationer typ såhär krissituationer fö samhället.vi ha ju inte så många i sverige fö de e ju rätt lugnt men som exempel näre blev dom här bilbränderna förut nere i malmö fö längesen då va de ju också såhär kris folk visste inte va dom skulle-va dom skulle ta sig till å dom känne sig otrygga å då e de ju liksom lite såhär lite samhällets uppgift att-men de e ju svårt för dom också å lösa de de e ju därför man kallare krissituation liksom

S: jaa ja krissituation de e väl precis som Erik sa en situation som mainte kan hantera riktigt man vet inte riktigt-hu man ska-hu man ska lösare elle vaska säga

Jag: och ehm om ni ska nämn-om ni nämner lite fler exempel på en krissituation å liksom va kännetecknar en krissituation förutom de som ni ha nämt då man inte-

R: ja men typ ekonomisk kris mantänke-man ha e lån men som man inte kane betala å lissom skulder.å sådär

Jag: mm

D: sen så ha vi ju skogsbrändena också då e de ju en krissituation för hela landet liksom då fick vi lov å ha support från aa andra länder till å mä som kommer hit me plan å bombar. skogen [SUCKANDE] me vatten liksom

Jag: mm

D: sen så ha vi ju personlia krissituationer kanske om man hamnar i en debatt-en hetsk debatt liksom å så har den andra personen helt andra åsikter liksom

E: ah å sen så finns de väl också lite triviala kriser typ som eh man glömmet tårtan till ett kalas [å de bli] ju kris man vet inte va man ska ta sig till

D: [mm]

E: man stressar man stänger ner sig själv man vet inte riktigt va man ska göra liksom

S: mm ja vet inte om ja ha nå mer å tillägga faktiskt eeh öh

R: haru-hau själv vari i nån kris

S: ja me asså personlia kriser-de e ju asså [OHÖRBART]

E: de e ju lite nä man bli stressad å kanske ha glömt läxan hemma eller nå sånt

S: ja exakt de kan ju va lätta grejer asså simpla saker asså aah så-

D: som e viktia i den tiden liksom utan i delånga loppet så äre inte så viktigt men de e viktigt just den situationen liksom sen såå ah-krisstituationer de finns ju liksom å ta nine eleven till exempel personer kapa plan-terrorister kapa plan då e de en krissituation liksom å va ska vi göra liksom-finns inte så mycke man kan göra-okontrollerbar situation

Exempel 4

Utdrag från grupp Stockholm:

A: nåt chockartat tänke ja direkt allså att de e nånting som man inte alls e förberedd på utan plötsligt så hände nånting å då bli de kris..of-ofta e de liksom..psykist jobbit fö många

J/A/AC: de känns som att de finns många **olika** typer av kriser de psykiska å fysiska asså förtiårskris elle att man a nån identitetskris eh eller mera ehm-eh störrer-asså samhällskris att de bi problem me ekonomin elle att de bli **krig** elle att de bli naturkatastrof elle att de börja brinna typ i skolan här e ju också typ av kris-

MMANDE

J/A/AC: de finn ju väldit många olika typer av..kris

AC?: asså ja tänker mig kris som typ att typ-stömmen går ut för det-de e ju liksom vanligt-för vi e ju så beroende av de å de e ju faktiskt en kris som e väldigt-asså vi **påverkas** ju **mest** av de-de bli ju inte **bara** fysiskt **jobbit** för att vi klarar oss ju inte utan elen å ja tänke typ så här att-i krigssammanhang också om de skulle va en kris att de skulle va typ så-

MM

AC?: -att dom skulle typ-slå ut elen eller ta ut vattnet eller nå sånt å de e en kris asså att man bygge upp till-liksom-en-global kris

[SKRATT]

Jag: mm

A/E/AC: ja tänke mig kris också samhälle tänke ja mest på [OHÖRBART] kriser typ javetinte att nånting skulle hända på stan liksom å de e ju inte många heller som..vahettre-asså hjälper liksom elle liksom å vet hu man ska göra-liksom hu man ska reagera å va man ska göra i den situationen liksom de e så ja tänker en krissituation

J/E/AC: ja skulle nog också säga de, de som du säger Agnes asså de som är-de som avike från de **normala-** de som att de bli nåt asså verklien chockartat-desom-aa-e väl en kris..då man inte vet riktigt hu man ska handla

MM

A/E/AC: å sen e jaeh **negativ** ti-de kan ju-chockartat kan ju va nå som e [positivt de kan ju va skitkul] men asså såhär att de lede ti nånting negativt-

A/E/AC: ja men ja tänker också att de e nånting-asså nå ja hör **kris** då tänke ja **negativt** asså de finns **inget** positivt i en **kris**

Någon: nej

A/E/AC: tänke ja..alltså att man e-ja förutom för vissa som har en kris blir ju skärtpa men.många bli ju liksom bara..asså-

J/E/AC: nej de e ju inte positivt..krisen i sig e ju inte positiv

A/E/AC: man tänker människan-som påverkas av krisen

J/E/AC: mm. de kan ju va positivt **efter**

A/E/AC: a precis-

J/E/AC: men inte liksom **under** krisen

A/E/AC: typ hu man löst de-de kan ju ha blivit en kris för att de vart problem under..men väldigt lång tid..typ att de vart-vi säger ekonomin i sverige-att de vart väldigt mycke problem å tislut bli de e kris då de inte går längre..å då ..kanske man löse den hä krisen å så blire bättre sen..ehm å då kan ju-ahmen asså de kn ju bli bättre **efter** krisen men som sagt de e ju inte bra under krisen

AC/J: **krisen** eju inte bra

A/E/J: elle nej..de bro på asså inte just självaste krisen men de kan ju bi bättre efteråt [om man lösere]

AC/J: [aa precis men **krisen** e inte bra]

A/E/J: aa

Jag: mm

A: de va väl de

Jag: ha ni -har ni nåt sånt här exempel på-på krissituationer som ni komme å tänka på

E/A/C: ja men de e ju som ja sa de hä me strömavbrott för de ha ju hänt några gånger för mig-å de e ju-de **är** de värsta tänkbara för att-speciellt på **vintern** du ha- hu har ingen el- is så fall-du har ingen värme du kan inte laga mat **vattnet** fungerar inte heller å sen så klart så kan man ju inte sitta på datorn [å kolla på film å de e ju faktiskt också lite jobbigt] men de e ju en kris fö **mig** asså

[SKRATT]

E/A/C: sen ä de väl klart krigskriser men asså de e liksom närmast de som ja har upplevt en kris

E/J: a ja tänke mig tyyp så här orkankriser också vädret eller nånting att de blir en stor orkan typ slå ner massa träd å

elledningar å såntär å så finns de ju människor som inte är beredda-eller förberedda på det heller

MMA NDE

Jag: mm

E/J: då vet man ju inte riktigt vad man ska göra heller

A/J/E: ja tänker nog också **de** men även liksom bliravmedmittjobb.kris eller va händer me min framtidkris asså

Exempel 5

Utdrag från grupp Dalarna A:

Jag: intressant vad skulle ni säga är-är **viktigt** i en krissituation?

A: att man hjälps åt, tror jag, att liksom alla gör det dom kan-

B: [amenprecis]

A: men under förutsättning då att det finns tydlig information **också** för alla kan ju inte bara springa och försöka dra upp den-den som är på väg å drunkna [kanske dåligt exempel]

B/C: [nee]

C: man kan ju inte springa runt som yra höns liksom de behöver finnas såhär liksom nån som kanske har lie ansvar på nå vis

A: mm

C: som kan delegera och få struktur på de så att de inte blir pan- mer panikartat än vad det är

A: nej precis de e nog viktigt att inte alla få panik liksom å att man behålle lugne liksom å inte stressar upp sig för mycket

C: å de e ju egentligen lättare sagt än gjort de e väl såhär ganska bra grundgrej att ha att-e att försöka behålla lugn fö att inte skapa ännu mera kaos runt om i omgivningen

A: mm ja men de e viktigt att alla får samma information också så att det inte blir att men att typ en person hör en sak, springer till nästa person säger det å så bli det liksom att informationen på tiden liksomhinner ändra sig

B: aa exakt

A: så att alla har med tiden olika information å de bli panik liksom

B: lite som de me viskleken att en börjar me en information å sen nä man slutar man ba men de dä va inte alls de ja sa liksom

Exempel 6

Utdrag från grupp Dalarna C:

E: jaaa ja-skulle väl tro-ja skulle väl tro att dom ha väl i alla fall varit dit å undersökt å kollat läget okej de är inget här ja tro de e rök från älvdalen sen kan de ju va att dom bara nej-men de e där-å dom kanske inte ha gjort nånting men man hoppas ju i alla fall att dom ha vari å undersökt situationen i alla fall

D: mm

E: å de e så-de e så jag skulle ha tolkat de i alla fall-att.dom ha vari på plats å undersökt situationen

D: mm ja hålle mä

Jag: va säge ni

R: men vadå-få ja läsa ba

Jag: ja-absolut kolla igenom den...ja att dom ha liksom gjort en bedömning att dom kan liksom ta-de måse dra en slutsats därifrån liksom.. ja ja vet inte va man ska säga

E: då bli man väl lite orolig också kanske

R: ja de ä väl klart de ä väl liksom-de e väl liksom en risk som-[HARKLING]

S: ja vet inte det verkar lite som att -de verkar som att han inte bryr sig riktigt nästan

R: den hä anders nyman

D: elle bry sig å bry sig de verkar som att eeehh

R: nej de e inte inom hans område liksom-

D: nej inte [de-dee]

S: [nej exakt liksom]

D: de e inte inom mitt område-

R: så de få dom ta

S: de få dom ta han behöve inte bry sig liksom

D: ja behöve intee ha me jobbe än ja behöve liksom

S: mm

D: å då-

R: de e lite så här n-nonchalant liksom de e fortfarande såhär..liv i fara

D: ja precis..hade han..-hade han vart professionell å verklien.älska sitt jobb. så hade han ju skicka sina resurser

S: engagera sig

D: mm engagera sig... å liksom försökt göra allt dom kan för å stoppa branden liksom

Jag: va-va bygger era intryck på nä ni-nä ni beskriver meddelandet-va äre som-

E: ja-ja-få ja läsa [OHÖRBART]

Jag: va-

[LJUD]

D: oj-

E: ja att han säger.de e inte-ja men de e istället fö att vi bedömer **dock**-då ä det lite som att han e ju liksom stå **utanför** nä han e liksom säger räddningstjänsten bedömer dock-

Jag: mm

E: de låte som att att han ba prata me dom sa så så då ä de så typ

Jag: okej

E: fö då få du lite att han prata som utomstående...å sen så säge han ba att..typ de dom ha bedömt

D: a precis.. han nämne ju ingen.. åtgärd helle liksom att vi ska stoppa röken. så faluborna kan..andas fritt liksom elle han säge ju inget sånt helle utan han ba låte.låte va liksom

R: han berätta ju ba läget han komme inte me nån lösning

D: ne...precis

Jag: mm

D: aa

E: de va ju lite som vi sa innan.de verkar lite nonchalant

D: [OHÖRBART]

E: elle han ä ju de stå ju att han ä ett **inre befäl** i räddningstjänsten så han ä väl involverad fast ändå inte.typ han ä inte på plats men han sitter å-

D: å så står de ju så här också att sos alarm har kommit under morgonen..folk ha ju ringt in å vart rädda liksom

E: ja

D: aa

E: så de e väl typ-de känns väl mer som att de e nåt-de-de e nåt han baa..säger fö att lugna ne situationen

D: aa..mm

E: så skulle ja tolka de

D: mm..ja me..faktiskt

Jag: ni-ni tolkade som att deä-de inte e riktigt förankrat liksom att han inte ha ehm-

D: ehm-

Jag: sammanfatta ja de rätt då

D: jaa

E: mm

D: de skulle ja säga

E: känns som att han inte..känns som att han ha seta på sitt kontor typ [att han inte ha vari ut å verklien kolla läge]

D: [å han bara hörnu göran hu såg de ut]

E: [skrattande] jaa

D: ja de va lite rökit men de komme nog från skogen å falun där-de komme längre bort ifrån å så ha han ba sagt okej.då skriver ja de liksom så hare inte vart nå mer med de liksom de ha inte vart så viktigt på hans prioriteringslista verkar de.även fast personer har vart orolia liksom

Exempel 7

Utdrag från grupp Stockholm:

J/E/A: de kanske e ett meddelande som såhär skickas ut för att nu ska vi infomeraa asså folk så att folk inte få typ panik

MM

J/E/A: å bli rädda utan så tydlit som möjlit ba berätta så här se situationen ut såhärare så att de inte ba börja skapas massa misstankar eller massa rykten om att saker å ting händer som typ vi drottninggatan då man sa att de va skjutningar på flera olika ställen vilket de inte va ehm .. kanske föhindra sånt. Javenne

AC: asså de där-dedär e ju liksom ett krismeddelande

J/E/A: mm

AC: de-de fatta man ju direkt liksom..men de e ju en ehm ja tro ju inte att de där hindrar folk från åå..få kristankar asså tillexempel att de brinner på flera olika ställen så ja tycke inte de låte som att..att dom ha **koll** asså de e inte så att dom har exakt såhär okej de brinner **här** de komme påverka er utan de emest bara den här information har vi **nu** de ser ut som att de kommer rök från de här å påverkar de hä ställena de vi vet nu de e att de brinner här å här å de kan ju också skapa .. asså. kris..asså-asså att folk..blir..panikslagna för att dom vet ju faktiskt inte dom säge inte hur snabbt de brinner dom säge inte

vikka som behöve eva.kureas dom säger inte om man behöver evakueras å dom säger ingenting om att..-ja de kan-de kan sprida sig ti falun utan de e mest bara att.debrinner.typ här och de kommer rök å påverkar falun men att de säge ju faktist allri att-**hur** riktit..de påverka falun

Någon: mm

AC: sen att de e **rök** men att de komme rök dit betydede att elden kan spridas dit fö då blå..se väl de åt den [riktningen]

E/A: [röken e ju ändå farli] men ja tänke typ att dom ändå förberede invånarna liksom...föratt ehm eeh ja som sat de kan ju sprida sig-de finns ju risk att de spride sig å då vet dom liksom a okej då ha vi ändå tid att kunna föbereda oss att kunna packa ihop våra sker å flytta liksom

MM

AC: [fast de sägerom ju inte]

J/A/E: [ja tro] men ja tro de e ändå bättre me **nån** typ av information fö om man verklien inte ha **nånting** å gå på då kan man ju verklien amen kaosa totalt å bara tänka alla möjlia katastroftankar [å sake som kan hända å nu]-nu ta-ka ju nära av dom strykas å då vet man ju lite

[...]

AC: jo dom de väldit lite information-dom bli ju informerade men kanske inte den-asså dom sätte sig ju i en position dä folk komme ringa in va panikslagna säger komme de påverka **mig**

E/A: mm

AC: komme de påverka min kommun [komme-]

J/E/A: [mende] dom vet inte mer-

AC: nej ja vet-

J/E/A: i den fasen antaglien å då e de bäst att dom typ-tycke ja alla fall att-de värsta e ju att inte veta nånting-asså om de brinne-man ser att de brinne elle man ser att de e rök

[...]

E/A/J: de känns som det första pressmeddelandet

Någon: mm

E/A/J: å sen att de komme komma mer som komme uppdatera längre tid genom **dagen** men dom har inte kunskapen än för att om dom även skriver att såhär

E/A/J: vi [vet inte då bli de ju]

A/E/J: [vi kommer å få reda om] en timme a vi kommer å inte få reda på liksom

A/E/J: då bli de ju om man skriver att ame väldigt tveksamt såhä amen vi vet ingenting själva eller skrive så orolit såhä aa de kan drabba er å blablabla asså de kan ju skapa mera oro och mera kaos om man skrive på att sånt sätt än mera-ame känslokallt å bara fakta..enlit

Någon: mm

AC: de e ju inte **tillräcklit** me information i alla fall tycke ja inte

Exempel 8

Utdrag från grupp Dalarna A:

A: mm precis amen hör man att de är en läcka å man helst inte ska sl-typ slå av ventilationen å så då kanske man inte springer å letar upp- då får man kanske stanna men ändå tror ja a-att man ringer **nära å kära** [ganska fort] å ba vart e ni ha ni hört [å-å] informerar också å spride vidare

B/C: [mm ja precis] [mm] å sprider vidare ja

A: a men dä finns ju också risken att a de e en jättestor läcka fast egentlien kanske de li[ten]

B/C: aa

A: å så blir de fel i slutändan

Jag: mm aa

A: men kanske bättre fel än ingen om de skulle va en läcka å man e ute-ejavetinte

Jag: m de va ett intressant spår var-varför tänke du att det ä bättre fel än-

A: amen kanske inte för stort fel

[SKRATT] men asså som att såhär a de e en liten läcka ni ska stänga fönster å..dörrar då kanske man ringer

[FÖRSTÄLLD RÖST] ah de e en läcka å så blir de ah de e en jättestor läcka då kanske de e bättre ändå att dom stänger dörrarna å fönstrena

Exempel 9

Utdrag från grupp Stockholm:

J/E/A: ja men då vet man ju hu-va man kan göra å man kan ju skippa alla spekulationer om va som skulle kunna hända å de bli liksom kaos å panik fö visst de kanske ha hänt hemskheter men då vet man va som hänt

A/E/J: aa

J/E/A: då vet man va man kan göra

AC: mm fast ja ty-ja hålle inte me om de fö att de e s-miljöprobleme tillexempel vi ha **hur** mycke information som helst-vi har information om **hur** vi ska få-föbättra miljö vi har all-**all** sån information.ingen gö nånting [ingen påverkas]

J/E/A: [de e väl också därför att man inte vill] de e också en sån här grej man vill inte höra de för de e lite jobbit fö då måste vi själva ändra på våra vardaglia liv liksom å-

AC: ja då gör ju inte informationen nånting i vår varda då gör inte den oss lugnare-den gör oss i- asså ingenting-den **påverkar** oss inte vi väljer å ingnorera

J/E/A: ja tro de e- för att vi-vi ser inte som en kris för de angår inte oss just nu- om de hade vart

AC: fast de gö ju de men de e liksom-folk spelar upp de som att de inte gö de

J/E/A: nämen aa precis [fö man **känner** inte av liksom]krisen enskilt liksom på liksom varje individ

AC: [men de gö ju de]

E/A/J: ne

AC: men fö de e ju samma sak

J/E/A: å då blirde liksom ingen men egenkligen e de ju kris asså de hände ju överallt i hela världen atte..resurser ta slut och ozon lagret liksom bli mindre [men det-men de e ju inget som att såhåra]

AC: [men fö de e ju samma sak]

NÅGON HARKLAR SIG LITE

J/E/A: ja går utanför nu sätte min fot utanför. eeh skolan å så för andas jag ..eh typ grus liksom då märke man ju nu e de ju kris å då kanske man-folk mera hade tagit de allvarlit

AC: fast dom i kina dom andas ju dom måste ju gå runt asså dom ta de ju inte heller allvarlit riktigt

E/A/J: ja men de-aa

J/E/A: men de e väl kanske fö de e ju typ varada fö dom säkert de e väl inge

E/A/J: samhäll- de e ju samhällsinställningen å själva normen till de va som gör-de till en kris

AC: men de e ju mest bara tankesättet då att då spela ju inte informationen nån roll..de han-de hanla ju också då om selektivt alltså -

Exempel 10

Utdrag från grupp Stockholm:

AC: asså att me kriser-man få veta-man få veta hu ledana beter sig om dom-asså tillesempel den här miljökrisen som faktiskt e börjar bli mindre å mindre tid- då få man ju veta va liksom-va våra ledare prioritera först e de deras egna intressen eller ere liksom världens

Jag: mm

AC: å e e väl också bra då me kriser att man få se va folk..- asså deras rätta ja va dom gör å va dom-

J/E/A: prioriterar

AC: vika dom är- ja men vikka dom är för att i kriser så avslöjas ju väldigt stor del av vem du är..tänker jag asså för de e ju då vi inte har tid å stanna upp å liksom lägga på filter på vilka vi e utan då agera man bara i stunden

Exempel 11

Utdrag från grupp Dalarna A:

B/C: ja att texten 1 å 3 inger ha vi ju sagt mer seriöst intryck liksom

A: mm de känns lite me tining asså de e en tining elle nå större asså

B/C: aa nåra som ha verklien koll på läget man kan fölita sig på

A: å ändå gjort hän-hänvisningar ti personer och ha-ha lite mer undebyggt så att man skulle kanske själv kunna ringa å fråga re.reaktion-eh vahetere- redaktionen medans här vet man ju inte så mycke mer än de som stå

Exempel 12

Utdrag från grupp Dalarna C:

Jag: ja vikken-vikken roll skulle ni säga att **information** spelar i samhället

E: eeh

D: väldigt stor få man väl säga de forma ju hela samhället skulle jag säga

R: få man ingen information så vet man ju ingenting vad som händer-man måste ju kunna sprida fakta-om vad som händer å saker å ting

E: information ha väl den viktigaste rollen

R: ja

E: i alla fall att folk ska **inse** i alla fall idag fö ida är ju allt så **globalt** så nu få vi ju information överallt i världen vad som händer å sen så kan de ju-man **vet** ju egentligen-nu så vet man ju egentligen inte v man kan lita på-vissa olika medier kan ju vända å vrida på de ti egen vinning typ till exempel att man rapporterar bara om krig de e jättepulärt för att de tycke folk att de e intressant att höra om- de e aldrig så att man kö nån såhä story om där allting e roligt elle glädjeinrikande liksom utan de e ju väldigt sällan

R: ja på nyhetena se man ju bara [dåliga sake]

E: [elände..ja]

S: elände aa precis

E: så de e liksom men asså typ så hä **information** nä de ä så hä kris i samhällen de är. avgörande skulle jag säga de e de som- ja vet inte de e väl de som **hjälp** en att lösa situationer liksom- gö så att folk. Stå lite på samma sida

D: mm.. aa.. precis

Exempel 13

Utdrag från grupp Stockholm:

AC: å då e de så här men om dom skulle kunna gå ut me e sån grej-jamen va hidrar dom andra dagana från att-m-nyhetssider-m-de e ju väldigt mycke som fövrängs för eget vinnande liksom så att trovärddi-assåman-

E/A/J: m-de måste va rimlit tycke ja

AC: ja men va e rimlit också asså de e väldigt mycke-asså sider som man få lära sig asså i skolan amen vikke-du kan inte lita på wikipedia de e ju inte så att man ha-**jag** vet inte **exakt** varför man får-asså varför man inte ska lita på wikipedia de e väl fö att de e många användare där-men asså ju mer-mer än så vet man ju inte varför man inte kan lita på wikipedia de e ju nån-

J/E/A: de e väl typ att vem som helst kan gå in å ändra

AC: men allså de-

J/E/A: och att de inte allti står vem de e som ha skrivet de

AC: men asså hur **egentligen** hu-asså-hu säker ä du på den informationen asså tänke ja asså de e ju trolitvis nån lärare som ha sagt de ti dig elle nån-elle asså nån annan kompis som ha sagt att de e så men **ja** kan ju inte me hundra procent säkerhet liksom veta att de e exakt de e så de gå till men man lita ju på den som ha sagt de på lärare-

J/E/A: mm

AC: föräldrar kompsar

MM

AC: assåå d-läse ja nånting på nätet som-som ja tycker e rimligt å sen så säge ja de ti dig. asså du kan ju bl-asså du kaju tro på de ba fö att ja säge de för att

MM

AC: för att varfö skulle ja säga nån-ljuga fö dig å ge dig nå orimli fakta å eftersom att ja säge de ti dig så tycke du att de e amen de måste ju va rimlit fö-föatt ja e ju inte helt-ja e ju inte eh osmart elle va man säger-

Exempel 14

Utdrag från grupp Dalarna B:

L: ja de känns ju lite som att ah beroende på vem de e som e avsändaren så bli man att lita på de mer tillexepel säpo-ja vet att säpo e en organisation som jag s-borde lita på elle ska lita på medans de känns som att amen de där hashtagmeddelandet de kändes som ja sa att sven svensson i sin svenssonvilla hålle på å skrive de här på facebook de känns inte lika trovärdigt

MMAKDE

L: så tänke väl ja om avsändare

Jag: va tänke ni

S: ja tänke väl att just med hashtagen som ja sa så skulle ja väl i så fall enklare kolla upp det eh.. med avsändaren å hur-då skulle ja avsändaren inte spela så stor roll eh tänke ja för att de skulle-de skulle enkelt gå å kolla upp å ja tänker att det också skulle finnas tid för de för då skulle ja kunna gå in å kolla twitter på de så kulle ja också klicka på hashtagen och så skulle jag i så fall få upp ett helt flöde me mer av de här men skulle de va så att de va den enda personer som hade använt den här hashtagen så skulle ja nog-då skulle jag inte tro på det förrän jag fick veta från en officell källa eller om fler- ah-prata om de..

R: ah ja hålle väl med jaa eehm asså så ja tyckte-vilken text de nu va om de va tredje- som ja sa förut mä såhär att de-både säpo och så här polisen eju nån typ av auktoritet så att automatiskt så tro man ju me på dom asså-eh ja tro att de komme sig ganska natuligt menne-ah ja vet inte **språket** va väl-

[...]

L: tänke ja man känner en trygghet i att ni är människor som ska vara seriösa ni är människor som **ska** säga sanning som är-lik som äre som sagt-

[...]

S: jae ja tänke samtidigt me de va hände om man e-växt upp i en miljö där polisen inte e-]ses som respekterad eller trovärdig]

[MMAKDE]

S: elle så man kanske skulle tro påre om de vore ett terrorattentat att man ändå då skulle tare på allvar men ja tänke om de up-alltså om de e en annan sorts krissituation nu kan ja inte komma på ett bra **exempel** men-men på en mindre skala där de kan finnas-eh jae asså där de kan finnas uppstå nån form av konflikt i ens värderingar och tankar eh att man då kanske nte skulle ta polisen så seriöst utan man då kanske ta sin granne mer seriöst eller-

R: mm de e sant

S: vem de än är ja tänker speciellt på dom socioekonomiska utsatta områdena som ofta då haen negativ inställning till polisen och deas arbete ja tänker hur skulle de då se ut om-om de vore v-våld på gatorna eh-ve-vem skulle man då -

[SKRATT]

[...]

L: me vi ä väl ganska så hä medel.klass.ungar liksom vi ä väl ganska så här uppväxta i att polisen är. bra och att polisen är liksom saker man ska lita på nu.ånusejaingentingigen

S: ja e i alla fall uppvuxen i ett område där -där polisen [ses som något bra å]

Exempel 15

Utdrag från grupp Dalarna C:

R: att-att man tar de på allvar liksom

E: om nån e trovärddi-asså trovärdighet de e ju liksom typ såhär myndigheter. dom e ju alltid..trovärdiga..eller dom ska ju vara det...de är ju där man ska kunna ta information dom ska ju aldrig vara-visst **dom** kan göra bort sig ibland men det är inte ofta liksom men trovärdighet de e nånting som man kan **lita** på alltså som al-asså alltid skulle jag säga

D: ja men liksom ordet trovärdig så de ha ju en...vaskavi säga

E: de ha en tyngd i sig

D: ja de ha en tyngd i sig

E: mm

D: å sen.. asså trovärdighet de e ju relativt om min morfar..elle farfar elle vemsomhelst säge att han ha vart me i ett-liksom i andra världskriget elle nånting å så berätta han en historia..då på ett sätt så ä de ju **trovärdigt** liksom du kan ju veta såhär om han-om han va född då elle liksom- å sånt-liksom om du tänke så- å sen så kan-å sen på ett sätt så kanske han fö-försköna historiena också- asså ti sin egen-

E: vinning

D: aa

S: mm

D: å att få mig å [åh vikken cool farfar elle morfar ja har]

[SKRATT]

E: [OHÖRBART]

D: så-så de e ju relativt men asså om vi ska säga myndighetenas trovärdighet så är de ju oftast...så som de är

E: ja

D: men de e ju fortfarande relativt

E: ja såhär privatpersoner då är det väl lite så här he-folk ä väl duktiga på att få de att verka vettigare än va de egentligen är [nä man] pratar me folk typ

D: [mm] så man ska ju ta de me en nypa salt allting mennä..aa

[SKRATT]

R: men de bro också på vikken va e a-förstahandskälla och va e andrahandskälla [ju]

D: [ja precis]

R: ha an fått de berättat för sig å sen berättat vidare

D: å sen återigen hu de e skrivet

Exempel 16

Utdrag från grupp Dalarna C:

E: aye men säpo ha vanats om ett hot nu i stockholm typ nånting såntä som nån spride typ som dom egentlien inte få säga typ så här-

D: elle så hitta han på

R: ja an kanske bara vill skrämma folk

S: jaa oo

D: han kanske bara vill skrämma

E: ja men de e de ja mena

D: ja

E: spride nånting dom inte få säga egentlen typ

[...]

E: men typ såhä de dä kan ju va absolut va som helst twitter instagram de kan ju va nån som ha tagi en bild på typ så hä stockholm elle nånting å bah aehj passa er

D: mm [OHÖRBART]

E: aej men de ba känns så kort å typ oseriöst typ de e ba så-ja vet inte hade de vari nån sån hä polis elle nå akutmeddelande kanske typ såhär å så kanske de kommer upp på nyheterna i en sån där liten ramsa dä de stå börsern normalt då hade man ba a men a men allvarlit typ men de kännsom-som nån skriver ba fö å skrämma upp folk

DS: men de bro lite på vem som ha-vem som ha skickat ut meddelandet

E: exakt

[...]

D: om de komme från nån. ungdom som jobba me media så hade man kanske. Asså på ett sätt så-så respektera man ju de..men på ett sätt så bli lite såhär vafö skrive du de..nästan

E: mm

D: men också såhär okej men du vill nå ut-du ha ett meddelande ett **viktigt** meddelande

E: men då känns de också-hade de vari typ så här-hade de stått på aftonbladet.då kan de ju ligga en viss sanning i de också de där kanske ä nånting som inte **får** komma ut från polisen men en journalist som har en kontakt inom säpo elle nånting

D: mm

E: så då hade man ju också tagi de på.. kanske **lite** me allvar..så de viktiaste de e ju var de kommer ifrån å var man hitta de å typ så här trovärdigheten

D: mm

R: men såhär säpo har **alltså** unde de senaste dygnet-såhär alltså

D: ja alltså aa precis sättet de är skrivet såhär de e tredje person de e inte nån inifrån som ha skrivi de där

R: neej

D: eftersom-eftersom de ä på de dä sättet så de gälle verklien att formulera sig bra nä man-

R: ja

D: när man är liksom **kommunikatör** eller..va man är

Jag: va va de du tänkte på me **alltså** va signalera de

R: javetinte-javetinte-ävel bara kon-som-de svårt å sk-

D: de ä ju talspråk-

R: ja

S: ja precis de e ju-fömedla ju oseriöshet

R: ja

D: mm...precis

R: ja tro inte polisen skrive säpo ha alltså unde senaste-

S: nej

E: nej dom hade skrivi säpo **har** säpo har **alltså** då låtede som nån som har- som inte ens ha me de å göra typ

D: nej..mm

E: lite de dämena innan men de kan väl ha vari nåt..jo men typ de här vi prata om innan- flashback twitter-vasomhelst liksom

E: sen kan de ju vara att polisen skrive så där. men då e de ju ba-då e de en tabbe ba-då äreju vare ä

D: ja baen-

R: ja de kan ju va nån som ba ha skrivi fel också de vet man ju inte...asså från polisen så äre

E: ja precis asså de viktiaste e ju typ **källan**-asså ja vet inte..

D: precis

R: ja de bro på asså-de bro helt på vem de [ä som ski-]

S: [vemde ä som] ha skrivit de precis-trovärdigheten i de hela

Exempel 17

Utdrag från grupp Dalarna B:

R: de har ingeting me saken å göra å sen..så..äre ah nej ja vet inte i-ha man någonsin sett utropstecken i liksom riktiga.artiklar om man inte citera någon de känns som att-

D: det känns som obs.utropstecken

R: ja exakt aa precis aa de e typ de men aa nej

L: å såhär ja asså ja ba såhä ja när ja läse den hä texten ja som sagt tänke mig in i-in på facebook helt plötsligt nä ja läse de hä-åså tänke ja att de-att de säkert ä fina såhär emojlis å grejer å de känns bara så-att de bli ba mer å mer-

R: oche så äre ju förkortningar-

L: jaa

S: mm

L: de bli ba mer och mer oseriöst desto mer man tänke på texten
elle va som står-

[...]

S: ehm ja trore utropstecken som e nästan avgörande fö mig för
hashtagen hade ändå kunna tagien seriöst liksom-

R: ja precis dom bruka ju-ibland brukarom användas hashtags
omde är-

L: jo fast ja hade nog sagt hashtagen längst ner [asså såhåra]

D: [i hashtags] de tycke ja värre i så fall hashtag-

R: ja

D: den andra

L: jo men ja hade nog satt såhär hashtagen längst ner å-om de
va-ja tänke så här bara om polisen lägger ut nånting å dom vill
ha en hashtag på nånting så känns de som om då skulle dom nog
lägga den längst ner å liksom bara såhär-de här e lite hashtags
om ni vill veta mer typ

MMANDEN

Jag: du-

L: men näre i texten känns det som att det bara

Jag: ja

L: bryter av

Jag: varför tycker du att den här hashtagen swe ä värre än
hashtag skogsbrand

D: asså ja vet inte de känns som de e både en förkortning och
en hashtag å eh-de känns som att de inte va nån anledning å ha
den där

Jag: ne

D: eller nej [asså den le] ju inte [vidare ti nån ny information
om skogsbrand eller så]

Exempel 18

Utdrag från grupp Dalarna A:

B/C: a de va lite såhär plottrigt elle ja kände att de va eeh..
dom börja me ett budskap att de va eldningsförbud, men de
försvann i resterande text på nå vis

AA

A: å sen så äre förkortningar mä såhåra [OHÖRBART] och
hashtaggar mitt i de hela som att man försöker va lite såhåra
nå en cool nivå fast ändå så fattar man inte riktigt vad
budskapet är eller ja

Jag: mm

A: första meningen som du sa fattar man i alla fall

Jag: å va-va ha ni liksom fö **intryck** av de hä meddelandet du va
inne på att de va plottrit

B/C: aa å de-de i sig ge ju ett lite mindre seriöst intryck
också och inte lika tillförlitligt typ såhär även om att det är
viktigt att veta att det är eldningsförbud i liksom nästan hela
landet så blir det inte att man tar det förbudet på lika stort
allvar i just den där kontexten

A: nej precis ja tänke att de kan va nån typ kändperson som
ändå vill gå ut med det här att de e eldningsförbud å så samtidigt
nej ja vet inte den lägger ut de å sen så skriver ändå passa på
att bada för att få lite roligt i de hela

Exempel 19

Utdrag från grupp Stockholm:

AC: a men ja typ d-deju skitside asså dom skulle absolut kunna
lägga ut såndä grejer

E/A/J: SKRATTANDE ja men typ [expresse stry typ]

J/A/E: javenne [dom enog **lite** me seriösa]

AC: nej

J/A/E: men de e också beroende på person fö de e väldigt mycke
olika skribenter -

E/A/J: jävligt dåli skribent alltså-

J/A/E: så varje text e ju väldigt olika typ beroende på vem-

AC: men asså

J/A/E: vem som skriver men sen e de kanske inte **lika** trovärdigt som typ dn eller typ svd

AC: fast dom e ju inte heller asså de bro ju på va rom pratar om

J/A/E: ja men de känns ändå som amen dagens nyheter känns som att de här e sveriges tidning typ

AC: amen ja tycke inte att man ska tänka ba att de e bra ba fö att de e dn

J/A/E: nej

AC: ja tycke man ska tänka att allting e dåligt

J/A/E: amen de e typ de bästa

AC: typ man får eget bevis liksom-tills man ser den där röken å branden liksom då kan man ju tänka aa nu brinnere faktist

SKRATT

J/E/A/AC: nu e de for real

A/E/J: då kan man ju inte tro på en enda jävel

AC: nej de kan man inte

A/E/J: a fast de e ju **bra** å va källkritisk

Exempel 20

Utdrag från grupp Dalarna B:

R: jaa för att.. ja ja hålle fast vi ändå att ja tycker att de ska vara ändå såhåra kort och koncist att-

L: mm

R: att man får mycke information på få rade liksom

L: mm

R: men samtidigt att man se till då att de verkligen är säkert och att-eller att de är trovärdigt och att man-att man får ve-asså den informationen man behöver men osså kanske de att kanske ä viktigt att bara få ut information så snabbt som möjligt även om de-även om dom inte helt-har fastställt helt vare kommer ifrån eller vare-[vare grundas på]

L: [ja verklien] ja känne väl lite att-såhåra att de-de e ju olika situationer här såklart..så att- å de kanske e olika **livshotande** situationer [som allt de här är]

Jag: [mm]

L: så att de e lite sv-alltså ja skulle nog som du säger vela ha-ta liksom två tre fyra och liksom stoppa dom i en mixer och bland ihop dom å se till att få ett lite bra meddelande elle va vänta nu [de första]

R: [ett tre fyra]

L: ett tre två fyra elle av-vilken ordning de nu va -ae ta-ta bort den me hashtagen de va de ja ville säga [SKRATT] å sen blanda ihop resten och-men de-de känns som att de e [OHÖRBART] väl kanske bra och sen om man vill **ha** en hashtag sätt den längst ner snälla de känns som att annars så blir de bara såhär.. oseriöst helt-väldigt fort

Jag: mm okej

S: jag skulle nästan säga dom sista två funkar bäst ehm bara dom egentligen ja-ja tyckte att den- tredje då eeh va- asså den va väldi samma de va-de va tillräckligt mycket text för att ja skulle förstå va som ha hänt hu ja ska agera eh å samtidigt så är det inte så pass mycket att det att jag inte stannar upp för att läsa det- alltså det är inte så att jag befinner mig i en sit-eh-eh asså är ja där på plast då vet jag va ja ska gö asså då måste jag agera utifrån annat men sitter jag hemma å får de här i-amen antingen mobilen eller i-om jag hör de på nyheterna eller va de jag-de når ut ti mig då skulle ju jag stanna upp den där minuten och hör eller läser öh vad det då kan innebära- det här är ju då mer ett s-ah men när man inte riktigt vet allting än men att man då ehm ändå får ut tillräckligt med information att få ja de här amen då vet jag att jag inte ska gå ut me hunden **just** då ame då stannar jag inne tlls jag har fått de där andra meddelandet

R: ja hålle me

[...]

L: alltså ja känne väl mer så här att det här med att de potentiellt kommer en attack de känns lite mer läskigt.. på nåt sätt för att det känns som att-de kan ja ju inte förutsp-elle de e ju liksom förutspått men eller om dee men ja har inte nån riktig **fakta** riktigt än den här om att de e röklukt det känns som att de jaja men de e nånstans i dalarna som de här händer

som man har lite mer avstånd mot dom här grejerna [förstår du
hur jag tänker]

Intervjuguide inför masteruppsats

Hej! Vad roligt att ni vill delta i min studie. Jag heter Matilda Möller och är alltså student vid Göteborgs universitet och studerar till kommunikatör med inriktning mot myndigheter och offentlig förvaltning. Uppsatsen som jag arbetar med handlar om kriskommunikation och jag är intresserad av era uppfattningar – det finns alltså inget rätt eller fel svar. Anledningen till att det är en gruppintervju är för att det ska kunna bli samtal och diskussion kring frågorna, så det är helt okej om ni har olika tankar som ni vill lyfta fram.

Innan vi börjar skulle jag vilja att ni läser igenom informationen om uppsatsen och skriver under att ni har fått informationen. Jag skulle också vilja att ni fyller i namn, ålder och kön/genus, ort, gymnasium och program. Era namn kommer inte att användas i uppsatsen, och de andra uppgifterna är bakgrundsinformation som kommer att finnas med för att förklara hur er grupp är sammansatt.

Presentation – namn – favoritgrej med [den årstid då intervjun genomförs]

Då börjar vi!

Inledande frågor

- Vad har du för relation till den här orten?
- Beskriv en krissituation här i närheten som du känner till, eller kan tänka dig! *Hur känner du till den? Hur kommer det sig att du tänker på den?*
- Vad kännetecknar en krissituation? *Kan ni nämna fler exempel på en kris?*

Fördjupande frågor

- Vad är viktigt i en krissituation? *Hur kommer det sig? Hur gör man det? Hur tar man reda på det?*
- Hur tror du att du skulle agera i en krissituation? *Hur kommer det sig?*
- Vilken roll spelar andra människor i en krissituation?

Huvudfrågor

- Skogsbrand i Dalarna
- Attentat i Stockholm

Frågor för varje exempel:

- Beskriv meddelandet!
- Vad är ditt intryck av meddelandet?
- Vad bygger ditt intryck på?

Sammanfattande reflektionsfrågor

- Om ni jämför exemplen med varandra – vad tänker ni på då?
- *Vad tänker ni om situationerna?*
- *Vad tänker ni om den som gjort meddelandet?*
- *Vad tänker ni om meddelandena som helhet?*
- Vad tycker ni om det som står? *Hur kommer det sig att ni tänker så? Kan du utveckla...?*

Avslutande frågor

Vad innebär en krissituation för samhället?

Beskriv ordet trovärdighet! Vad betyder det för er?

Vilken roll spelar information i samhället? *Vilken roll spelar information i en kris?*

Vill ni tillägga något?

Hur tyckte ni att intervjun fungerade?

Jag får tacka så mycket för att ni ställde upp. Det är jag jätteglad för!

Hej!

Mitt namn är Matilda Möller och jag läser till kommunikatör med inriktning mot myndigheter och offentlig förvaltning vid Göteborgs universitet. Den här intervjun görs i samband med min praktik på länsstyrelsen och för min masteruppsats som handlar om kriskommunikation och jag är intresserad av att undersöka hur unga människor tänker kring kriskommunikation.

Intervjuerna beräknas ta mellan 1–2 timmar och det är helt frivilligt att delta. Du som deltar ska ha fyllt 18 år. För att underlätta arbetet och säkerställa att ni som deltar citeras korrekt vill jag gärna spela in och transkribera intervjuerna, men ni kommer att vara anonyma i den färdiga uppsatsen och inspelningarna kommer att tas bort då uppsatsen är klar. Du som deltar kan när som helst avbryta din medverkan under intervju och alla ni som varit med kommer att ges möjlighet att läsa den färdiga uppsatsen. Den kommer att publiceras på GUPEA, en digital samling av uppsatser från Göteborgs universitet, som nås på <https://gupea.ub.gu.se/>.

Det finns inga rätt eller fel svar, det är era åsikter och era reflektioner är det intressanta och det är okej att ha olika funderingar.

Som tack för deltagandet bjuder jag på fika i samband med intervjuerna. Härmed undrar jag om du vill vara med i min studie?

Namnteckning

Namnförtydligande, Datum

Jag identifierar mig som:

man

kvinn

annat

Ålder:

Ort:

Skola:

Program:

19 jul 2018

Rök och brandlukt sprider sig över Dalarna: "Kommer från de stora skogsbränderna norröver"

Skogsbränderna i Dalarna 2018

Visa alla art

Under torsdagsmorgonen kom larm om röklukt från fler ställen i Falu kommun, men även i Sätters och Hedemora kommun. Räddningstjänsten bedömer dock att röken kommer från de stora skogsbränderna i Älvdalen och Hälsingland.

Larmen har fortsatt att komma in till SOS Alarm under morgonen.

– Vi bedömer att röken kommer bortifrån. Vi har dock ingen brand i vårt område så det kan vara rök bränderna i Hälsingland eller Älvdalen som känns även i Falu, Säter och Hedemora kommun, säger Anders Nyman, inre befäl vid räddningstjänsten Dala Mitt, vid klockan 08.00.

 KRISINFORMATION.SE lyssna Lästid Om Krisin
Krisinformation från svenska myndigheter

DETTA KAN HÄNDA **SÅ FÅR DU INFORMATION**

PUBLICERADES 10 apr 2017 12:40
Den här artikeln är en del av: Attentat i Stockholm

Polisen: Säkerheten är inte förändrad

Det befarade terrorattentatet har inte förändrat säkerheten i Sverige och det finns inga generella råd om att undvika särskilda platser. Det skriver Polisen på sin webbsida efter attacken mot Stockholm.

DELA INNEHÅLLET PÅ DENNA SIDA:
[Twitter](#) [Facebook](#) [E-post](#)

Som en trygghetskapande åtgärd har Polisen utökat sin närvaro på allmänna platser. Deras budskap till människorna i Sverige är att man ska känna sig trygg med de åtgärder som vidtas av myndigheterna. Säkerhetspolisen och Polisen samverkar i utredningen av händelsen.

Som vanligt ska allmänheten dock vara uppmärksam på eventuella råd eller instruktioner från poliser i yttre tjänst när man rör sig på allmänna platser.

– Alla ska fortsätta att leva sina liv som vanligt. Vi ska gå till jobbet, skicka iväg barnen till skolan, färdas med kollektiva transportmedel och fortsätta röra oss på allmänna platser. Vi ska fortsätta slå vakt om vårt öppna samhälle, säger Polisens nationella kommanderingschef Jonas Hysing.

Stefan Abramsson 🇸🇪 Friherre 🏰 Karl den XVII:e!
@StefanAbramsson

Eldningsförbud i nästan hela landet! Varmaste Juli mån sen 260 år! Över 25000 hektar skog ödeläggs varav 4 största bränderna är i Hälsingland; Härjedalen o Dalarna samt Ångermanland #Skogsbrand, år 2014 brann 14000 hektar upp. Skänk ngt till Humaniteten i #SWE. Passa på Att bada!

5:31 em · 23 juli 2018 · Twitter Web Client

Evin
@evinbdya

Säpo har alltså under senaste dygnet larmats om ett potentiellt attentat mot Stockholm. Var försiktiga och vaksamma.

11:50 fm · 21 sep. 2017 · Twitter for iPhone